

▼
МАРИНА ТА СЕРГІЙ
ДЯЧЕНКИ

С
М
В
О
Ф
Л
І
О

Марина та Сергій Дяченки
Цифровий, або Brevis est

Розділ перший

Історія міністра

– Асамблея в п'ятницю. Буде голосування. Вони проведуть Темного Блазня, це вже точно. Все проплачено.

– Ким?

– Нема інфи. Проти тебе хтось серйозно грає вже кілька місяців. Ти помітив?

– Так, атож.

– Конкретно проти тебе. Блазень не протримається довго, його виводять тільки для того, щоб він тебе скинув.

– Думаєш, вигорить?

Пальці бігали по розбитій клавіатурі, іноді промахуючись, однак щоразу встигаючи виправитися перш, ніж натиснути «Enter».

– Це буде так. Голосують за Блазня, він приводить свою команду й вибиває для них право голосу. Потім пропонує новий закон про Кабінет міністрів. Проводить його. Реалізує. І ти злітаєш.

– Легко думкою ширяти...

– Я попередив.

– Побачимось. Бай-бай.

– Бай, Міністре.

Він кілька секунд сидів, відкинувшись на спинку старого офісного крісла. Потім висунув шухляду, вийняв білу замшеву серветку й обережно, наче розбитий рот, протер вікно монітора. Кепські справи. Наближається буря. У такі хвилини він розумів, заради чого живе.

Знову взявся за мишку: настала пора змінити багату червону мантию на непомітну сіру. Секунда – і сивуватий, горбоносий, прямий мов дошка чоловік у мантиї кольору попелу вийшов на крыту галерею, де ледь чутно жебоніли фонтани. Повагом, слухаючи лопотіння води та свої кроки, пройшов у західне крило палацу.

Влаштувався в холодильник під різьбленим навісом, вибрав у списку ім'я нового співрозмовника.

- Привіт, Чебурашко. Є новини?
- Квіні зустрінеться з тобою.
- Приємно чути. Що вона хоче?
- Місце радника для свого нового.
- Усе?
- І Міністерство транспорту для себе.
- Вона здуріла?!
- Це її умова.

Пальці застукотіли по столу коло нижнього краю клавіатури.

- Скажи, що я згодний.
- П'ятниця, двадцять друга нуль-нуль. Таверна «Золотий гусак».
- Дякую. Я віддячу. До зв'язку.
- До зв'язку, Міністре.

Його співрозмовник розтав у повітрі – чи то вийшов з гри, чи скористався порталом. Чебурашка, вічний посередник; дорого бере за свої послуги, проте досі нікого ще не «кинув». Репутація – єдине, що він має... та ще, може, віяло зв'язків і кілька жирних банківських рахунків.

Він посміхнувся. П'ятниця, двадцять друга нуль-нуль. Перед самою Асамблеєю. Маленька Квіні вступить у гру на боці фаворита, отже, до п'ятниці треба завагітніти перемогою. Тоді вона мене підтримає.

Він мигцем глянув на годинник. Знову перемкнув вікна. Щоденне підписання указів; полова, марнота, буденщина, а це...

Він протер очі. Ні, не привиділося. Серед купи щоденного сміття сховано бомбу – оцей указ про податки з великих землевласників... На що сподівався Канцлер – що Міністр підмахне, не дивлячись? Ні, це теж елемент чиєїсь інтриги, фрагмент захованого смертоносного механізму; у жодному разі не можна підписувати це до Асамблеї. Але як пояснити затримку, як вишукано, хай йому чорт, пояснити затримку?!

Крізь ґрати готичного вікна пробивалося сонячне проміння. Надворі, в королівському парку, співали птахи. Він відхилився на спинку крісла: щось починало укладатися, потихеньку збігатися, потроху прояснюватися. Не можна спішити, не можна втрачати думку: голосування у п'ятницю... Зустріч з Квіні... Податки з великих землевласників... Якщо спробувати... Може вийти цікава комбінація...

– Арсене! Зніми, нарешті, навушники!

Він кліпнув. Схема, вже майже склавшись, вислизнула піском крізь пальці.

– Арсене, я до тебе двадцятий раз звертаюся! Ти що, оглух?!

– Ні.

Перед очима плавали кольорові плями. Він з силою потер лице; мати стояла в дверях, зчепивши на грудях пальці, – жест, що означав роздратування і водночас непевність.

– Кличу тебе, кличу! А ти, наче зомбі, втупився в монітор і не реагуєш!

– Пробач, я не чув.

– Викину коли-небудь цей проклятий комп'ютер... Іди вечеряти!

– Я вже їв.

– Уроки зробив?

– Так.

– Перестань зазирати в монітор! Іди хоч чаю з нами випий, батько тебе тиждень не бачив.

– Ма... У мене дуже мало часу.

– З батьками за столом п'ять хвилин посидіти – немає часу?

Він завагався.

– П'ять хвилин.

– Дякую, – сухо сказала мати.

* * *

Проти нього справді грали, грали серйозно. Його агентів виціджували, вистежували, розколювали й перекупляли. Будь-яка комбінація, навіть найтаємніша, в останню мить опинялася під загрозою. А тепер ще Блазень – особа й насправді темна, як його нік. Блазень з'явився нізвідки з колосальною грошвою. Сам Блазень – фігура нікчемна, але хто стоїть за ним? Чиє замовлення? Занадто багато тих, хто хоче усунути Міністра. Швидка кар'єра привертає увагу... Його попереджали.

На кухні затишно світилася лампа, й кружляв медовий вир у коричневій чашці чаю. Батько добирав слова, це було помітно по крихітних зморшках на перенісці. Він почувався винним: часу на сина в нього як не було, так і немає, а відчуження росте. А ще ж не забулися чудові дні, коли Арсен був маленький, коли вони щосуботи ходили в зоопарк, а щонеділі – в гості, або запрошували гостей до себе...

– Синку, ти чого такий млявий? – батько вирішив почати розмову, однак не знайшов правильних слів.

– Утомився.

– Хочеш, у неділю в кіно сходимо?

– Ні, дякую. Я вдома відпочину.

– Навіть не питаєш, який фільм?

Він знизав плечима:

– Я не люблю кіно.

– А що ти любиш, крім свого комп'ютера? – тихо й гірко втрутилася мати. – Книжки? Коли ти востаннє розгортав...

– Ма, ну чого ти знову. Я дуже перевантажений.

– Чим це?

– Усім.

Мати сумно похитала головою. Сама вона в Арсеновому віці читала запоем, і батьки силоміць відривали її від книг... Так, авжеж.

– Я у твоєму віці читала запоем, мене батьки силоміць...

Її передбачуваність його засмутила. Тому він дозволив собі невеличку нетактовність:

– Часи змінилися, мамо. Подивись: ти ж тепер сама нічого не читаєш, крім блогів.

Вона спалахнула.

Арсен знав – щойно всі підуть з кухні, вона одразу витягне з сумки ноутбук, під'єднається до Інтернету й порине у свій Живий журнал. А батько, щойно побачить, що Арсен і мати зайняті, – піде до себе й увімкне телевізор. Вони обоє відчують, що роблять щось не те; обоє вирости в нормальних родин, де були й сімейні вечори, й книжки, й гості, й походи в ліс чи на пікнік. Проте мамі значно цікавіше, що сталося з її френдами за день, а батько, мов на голці, сидить на потоці новин з телевізора, від глобальних до містечкових. Чи світова криза, чи п'яний збив машиною дитину – це інформація, це треба знати, це розбурхує.

У нашій родині, подумав зі смутком Арсен, тільки я роблю корисну справу. Тільки я роблю те, що люблю, і за це одержую гроші.

Він допив чай і встав.

– Дякую.

– На здоров'я.

– Я піду. На добраніч.

* * *

– Привіт, Канцлере.

– Не спиш, Міністре? Чи у вас уже ранок?

– Хочеш підловити?

– На фіга ти мені здався?

– Хто його зна... На тебе виходила Квіні?

Розмова на секунду зупинилася. Завмерли рядки на екрані. Співрозмовник міркував трохи довше, ніж це звичайно буває при невимушеній розмові.

– Про що ти, Міністре?

– Землевласники з'їдять тебе з тельбухами, Канцлере. Про такий дріб'язок, як я, і мови нема.

– Що ти хочеш?

– Є схема...

Удома давно всі спали. Годинник показував третю. Потираючи червоні очі, він сидів за монітором, поки прямо під носом не виявились раптом клавіші «J» та «K».

Тоді він вийшов з мережі й ліг. Йому снилися темні заплутані коридори й чужі очі в прорізі червоного каптура.

Потім він вирубався зовсім, щоб о сьомій ранку підскочити від вереску будильника.

* * *

Вони вийшли з дому одночасно – батько, мати й Арсен.

Батько сів у чорний «Фольксваген», мати в сіру «Тойоту». Арсен спустився в метро; дуже зручно: школа всього за одну станцію. Ніяких пробок. Ніяких пересадок. Десять хвилин шаленої штовханини – і ти на місці.

Як завжди вранці, він майже нічого не тямив. Зупинився коло автомата з гарячими напоями, взяв собі подвійну каву. П'ятниця – післязавтра, часу немає, але шестерні вже склалися, як треба. Ще трошечки, змазати зубчики, підштовхнути мізинцем – і механізм запрацює, запрацює...

– Сніжицький!

Він обернувся. Мар'яна Чабан, у смарагдовій хутряній курточці, зі смарагдовими, завжди широко розплющеними очима. Однокласниця.

– Привіт.

– Чого тебе в школі немає? Я думала, ти хворієш...

– Хворію, – погодився він і сьорбнув кави.

– У тебе очі червоні, – сказала Мар'яна чи то з осудом, чи то зі співчуттям. – П'єш? Колешся?

– П'ю, – він зробив ще ковток. – Колюся.

Вона засміялася. Приємно було дивитися, як вона сміється, – легко, без прихованого сенсу. Щиро веселиться.

– А якщо чесно?

– Я працюю, – зізнався він несподівано для себе.

– Де?

– У міністерстві.

– Кур'єром?

– Міністром!

– От молодець, – вона кокетливо поправила шапочку-навушники. – Слухай, я на перший урок усе одно вже не піду. Давай по тістечку? Пригощаю!

Пів на дев'яту. Поза мережею він завжди відчував час, не дивлячись на годинник. Звичайно до дев'ятої він уже знову був удома – не виходячи на поверхню, пересідав з одного поїзда на інший, повертався в порожню квартиру й сідав за комп'ютер. Така ситуація не могла тривати довго, однак поки що тривала, і Арсен мав намір вичавити з неї все можливе. З користю використати кожную хвилину.

Мар'яна дивилась усміхаючись.

– Ну, ходімо, – погодився він, повагавшись. – Тільки кожен платить за себе.

У нього були кишенькові гроші – не так і мало, якщо врахувати, що він майже ні на що їх не витрачав. Він узяв собі шоколадне тістечко і знову – каву. Мар'яна замовила полуниці з вершками.

Повз високе вікно йшли перехожі. Там, надворі, почався дощ зі снігом. Тут, у кав'ярні, було порожньо на цю пору й – по цінниках – дорого.

– От мій братик працює, – задумливо сказала Мар'яна. – Уже «Ніссан» собі купив. Правда, старий.

– Молодець, – Арсен кивнув.

Одна парадна мантия коштувала більше, ніж його батько заробляв за місяць. А до мантиї належало мати перуку, туфлі, шпагу; якщо Міністр з'явиться на Асамблеї без гідного прикиду – його ніхто не слухатиме. Статус – це гроші, гроші – це статус, проте реальна влада значно крутіша й за те, й за те.

Якби ж без грошей можна було дотягтися до влади...

– Скажи чесно – де ти працюєш? – запитала Мар'яна, примруживши смарагдові очиська. Її курточка була розстебнута; Арсен затримав погляд на округлих персах під тонким светром.

– Розводжу породистих собак.

– Так?! А якої породи?

– Усяких.

– Що, у квартирі? А батьки?!

– Батьки не знають, – він поблажливо осміхнувся. – Я в мережі розводжу собак, намальованих. Бувають дорожчі за живих, якщо породисті. Якщо їх правильно виховувати, добирати партнерів, лікувати, дресирувати...

– У мережі?!

– Ніколи не чула? Люди заводять у мережі собак, тримають у віртуальних будинках... Водять у гості до сусідів... Возять на виставки... Пишаються медалями... Деякі влаштовують собачі бої, але я бійцівських не вирощую. У мене декоративні й мисливські, – Арсен відчув натхнення. Він нікому не розповідав – отак, за столиком, у реалі, – про свою роботу.

Мар'яна недовірливо гмикнула.

– Ти що, ні в які ігри не граєшся? – запитав він недовірливо.

– Я блогер, – сказала вона з гідністю. – Маю три сотні френдів.

– Знаю! У мене мама теж блогер, – Арсен із задоволенням порушив красу й цілісність шоколадного тістечка – і побачив відбиток своїх зубів у коричневій масі.

Його мама ніколи не дивилася серіалів по телевізору, і в дитинстві він цим трохи пишався. Зате його мама жила всередині серіалу, він почав це розуміти тільки в минулі півроку-рік. Вона день у день

переказувала батькові за ранковою кавою або в неділю, за розігрітим у мікрохвильовці сніданком, – переказувала чужі розмови, коментувала події та репліки, і на її одухотвореному молодому лиці ясно палали очі. Вона стежила за життям не менше як сотні людей, деякі з них були її близькі друзі, деяких вона щиро ненавиділа: «Після цього його посту, в суботу... Господи, от же ж паскуда, повна паскуда, мерзота, негідник, ще цим і пишається! Я його забанила, не розумію, як вони можуть ходити до нього й коментувати, це все одно, що купатися в купі гною...»

Мар'яна підхоплювала ложечкою полуничку з вази, злизувала білий молочний шар і милувалася ягідкою, тримаючи її за зелені чашолистки.

– Ти чого її розглядаєш?

– Уявляю, ніби зараз літо, – пояснила Мар'яна. – Дуже люблю червень. У червні така полуниця, – вона повернула ягідку, наче ялинкову іграшку. Потім одщипнула зелену чашечку й кинула полуничку в рот.

– А на фіга тобі блог, Мар'яно? – запитав Арсен. – Вести щоденник напоказ – це якось...

– Дурниці! – Мар'яна трохи образилась. – Це обивательське судження людини, далекої від питання. Блоги бувають різні, для різних цілей. Хтось справді веде щоденник напоказ. Повно таких дурнів. Їм уваги хочеться. Або скандалу. А я на журфак збираюся, для мене блог – іспитовий майданчик, щоб ти знав. Я пробую деякі концепти.

– Виходить?

– Питаєш! Щодня прибуває френдів, і це без спеціальної розкрутки... Знаєш, що я помітила? Пишеш звичайний, середній, непомітний пост – коментарів мало, а френдів додається. Напишеш щось гостре, скандальне – коментарів багато, а френди починають відпадати. Чи то ображаються, чи заздять...

Арсен помітив у її очах особливі іскорки – такі бувають у людини, якій цікава тема розмови. От і мама, коли говорить про свій журнал,

ніби світиться зсередини.

– Зайди якимось, добре? – Мар'яна виловила з вазочки останню полуничку. – У мене у френдах наші з класу: Лада, Світлана, ще отой Кузьма з паралельного...

– Заманливо, – він витер губи, лишивши на білій серветці шоколадні сліди. – Ти на другий урок ідеш?

– Іду, – здавалось, вона розчарована, що розмова так скоро закінчилася. – А ти?

– А в мене справи, – він устав. – Вибач.

* * *

Ніхто не повинен був знати, що Міністр заробив стартовий капітал розведенням цуценят. Арсен завжди ретельно розділяв дві свої іпостасі. І, зрозуміло, ніколи й ніде не залишав реальних даних. Його знали як Доктора Ветті, п'ятдесятирічного лікаря з Чернівців. Клієнти чомусь довіряли лікареві, хоч для виховання віртуальних псів медична освіта не потрібна.

– Родовід – п'ятдесят три покоління. У роду – сотні чемпіонських титулів, є одна Міс світу за собачою версією – прапрабаба. Він розумніший за звичайного собаку. Неодмінна умова – ви повинні щодня мати на нього час. Якщо у вас робота, або щось інше заважає – краще не беріть цього пса. Візьміть щось простіше. Цей засумує, якщо ви не будете з ним розмовляти хоч один день... Потім у нього почнеться депресія і він загине.

– Він мене впізнаватиме? Чи можна попросити, наприклад, дружину зайти під моїм ніком і його погладити?

Арсен усміхнувся в монітор. Пальці його бігали так само швидко, і текст у віконці з'являвся в темпі звичайної людської мови:

– Ви знаєте, в цьому є щось містичне. Якщо ваша дружина, чи хтось з родичів, зайде під вашим ніком – пес зрадіє. Але якщо ви будете з ним займатися, якщо він стане по-справжньому вашим

собакою – він вас упізнаватиме... не за ніком. Не за ай-пі адресою. Цьому немає технічного пояснення. Просто він звикне до вас і вас відчуватиме. Це перевірено.

Співрозмовник замислився. Арсен його не бачив – по екрану гасало біле щеня з чорними вухами, тягаючи в зубах мальовничо подертий черевик. У віконці чату – в кутку екрана – моргав курсор.

– Докторе, ви маєте п'ять хвилин?

– Авжеж. Скільки завгодно.

Насправді часу, як завжди, катастрофічно бракувало. Однак Арсен знав з досвіду, що вислуховувати клієнтів просто необхідно.

– Я двадцять років одружений. У мене двоє синів, студенти. І я не впевнений, що хоч один з них мене впізнає, якщо я зайду під чужим ніком... ви розумієте, про що я?

– Розумію.

– Справді?

– Мені здається, що розумію, – виправився Арсен.

– Докторе, я двадцять років живу з чужою мені жінкою. У нас прекрасна родина... Був собака, давно. Пес умер від чумки. Ми так переживали, що більше тварини не заводили.

– Розумію, – написав Арсен цілком щиро. – Віртуальні собаки не хворіють. Їх не може збити машина. Вони живуть, поки живе ваша цікавість до собаки, ваша любов.

Нова репліка довго не з'являлася.

«Хто каже, що щастя не можна купити, той ніколи не купував цуценяти», – написав Арсен обережно.

Настала нова пауза. У глибині квартири задзвонив телефон. Арсен не ворухнувся.

– Я купую цього собаку, – нарешті написав клієнт. – Можна оплатити «Візою»?

Арсен перевів дух.

– Будь ласка. Ось реквізити, щойно прийде підтвердження – ви одержите пароль. Я проінструктую вас, як стати членом клубу... Ви досі не заводили віртуальних собак?

– Ні.

– Тоді у вас величезний резерв для радості. Клуб, виставки, нові люди, нові контакти... І головне – ваш пес. Придумайте йому офіційне ім'я, воно має складатися не менше ніж з восьми символів і починатися на «Ш»...

Пройшов виклик по «асьці». Арсен подивився, хто викликає. Усміхнувся.

– Докторе, дуже вам дякую, – написав клієнт.

– Я радий... Даруйте, мене викликають. Якщо виникнуть питання – пишіть на мою скриньку.

– Так. До побачення.

Цуцик, утомившись, лежав тепер на спині, не випускаючи з зубів решток черевика. Арсен помилювався ним наостанок і згорнув вікно.

«Що там з податковим указом? Це пастка, ти що, не зрозумів?»

«Я знаю».

«Не зрозумів».

«Асамблея в п'ятницю. Нехай голосують за Темного Блазня. Я приготував йому вітальну листівку».

Він клацнув кнопкою миші. Набрал логін – CruelHamster. Відкрився темний кабінет, де на столі громадилися папери та жовті сувої, де стирчало перо з бронзової чорнильниці й на дерев'яних болванках височіли перуки – білі, чорні, фіолетові, завиті, матові, напудрені й усипані блискітками. Усього кілька людей мали доступ у цей кабінет – без згоди хазяїна.

– Не заграйся, Міністре, – сказав маленький сутулий чоловічок у темному вбранні, схожому на чернечі шати.

«Не заграйся, Міністре», – з'явилися букви в маленькому вікні чату.

– А навіщо ж тоді гра?

Він дозволив собі поставити смайлик. Потім подумав – і, клацнувши по іконці, змусив Міністра розреготатися. Про його сміх ходили анекдоти – казали, Міністр сміється тільки напередодні землетрусу... або дефолту.

У двері його кімнати постукали – різко й вимогливо. Мати ніколи раніше не стукала – вона стояла над головою й кричала: «Арсене, Арсене!»

– Арсене!

– До зустрічі, – сказав він чорному чоловічкові. Закрив вікно. Обернувся до дверей; пекло в очах. Давалося взнаки недосипання.

– Мені можна зайти? – сухо поцікавилась мати. Щось у її голосі змусило Арсена встати з крісла.

– Що сталося?

– Дзвонили зі школи. Ваша класна керівничка. Тебе вже місяць не було... ти взагалі не з'являвся в школі!

– Так, – сказав Арсен, прокручуючи подумки варіанти. Мирна угода. Скандал. Істерика. Сльози... Щире каяття. Ігнорування. – Мамо, знаєш, що за статистикою вперше пробують наркотики в тринадцять років? А мені вже чотирнадцять.

– Що?!

Він домігся першої маленької перемоги. Матір вибито з колії. Усе, що вона заготувала, йдучи в його кімнату, розсипалося. Заготовка пропала.

– Знаєш, сучасні наркотики... Іноді досить одного уколу... А травичку покурити – це взагалі звичайна річ.

– Ти... – вона схопилася за одвірок.

– Я в житті не пробував, – сказав він з чистою совістю. – Я не наркоман. Я не п'ю. Навіть пива. У нас півкласу курить по пачці на день... А я курю?

Мати мовчала. На її бліде лице помалу верталася краска.

– Прошу тебе, тільки не нервуйся, – тихо сказав Арсен. – У мене була криза, так. Тепер усе гаразд. Я все здам. Класна дуже кричала?

– Ні. Вона тільки дивувалася, чому тебе немає.

– Мамо, я все владнаю.

Вона відступила на крок. Недовірливо примружилась:

– Та ти ж нам брехав цілий місяць. Прикидався, що йдеш до школи, а сам...

- Я був удома, мамо. Не тинявся по казино, не сидів у підвалі. Не спускав гроші на автомати.
- Обіцяй мені, що завтра підеш до школи!
- Обіцяю, – він навіть не затнувся.

* * *

Він поставив будильник на шосту й за годину встиг зробити кілька найважливіших справ. Відправив останньому клієнтові пароль до його нового собаки, зайшов у розплідник, узяв двох аліментних щенят. Яскравого, схожого на сетера, майже цегляно-червоного, назвав Крас. Другого, пухнатого й білого, хотів назвати Умка, але передумав і прописав у рядку імені: Спартак. Витратив хвилин двадцять, навчаючи обох відгукуватись на імена. Навчив; тепер вони мчали до нього по зеленій луці, висолопивши язики, у захваті підкидаючи на бігу задні лапи, варто було набрати в командному рядку: «Крас! Спартак!»

Йому жаль було їх, але справи – головне. Нехай учаться розважати себе самі; Арсен закрив «собачу» програму й цілком зосередився на справах Міністра. Створив на своєму акаунті нову особистість, підкреслено позбавлену індивідуальності, натяг чорну маску на типове лице манекена й послав з візитами. Туга калитка на поясі свідчила про платоспроможність.

Новостворена особистість обійшла одну за одною три адреси. Після третьої розмови калитка з пояса фігури зникла. Підходила восьма ранку. Арсен закрив гру, вимкнув комп'ютер і вийшов снідати.

Батько підвіз його до порога школи. Не докоряв, і взагалі здавався неуважним і замисленим. Арсен з важким серцем зайшов у шкільний вестибюль: його дивувало, що сотні людей готові марнувати безцінний час так бездарно й нерозумно.

Він висидів чотири уроки. Потім тихенько взяв у гардеробі свою куртку й, закинувши на плече напівпорожній рюкзак, вийшов надвір.

Сьогодні п'ятниця.

Його однокласники курили на лаві, ні від кого не ховаючись, на землі стояли порожні пляшки з-під пива. Він попрощався й, не озираючись, поспішив до метро.

Дуже зручно – всього одна зупинка від дому. І жодних пробок.

Повернувся ключ. Клацнув замок. Арсен одразу зрозумів, що вдома хтось є – хоч і мати, й батько в цей час повинні працювати. У передній пахло чужим одеколоном і трохи – встояним тютюновим духом. Арсен одступив до дверей, однак уже через секунду побачив на полиці для взуття батькові черевики й мамині чоботи. А кімнатних туфель не було. З кухні чулися приглушені голоси...

– Хто там?

Через секунду мама була вже в передній.

– Арсен?! Чого так рано?

– У нас скасували останні три уроки, – сказав він, не замислюючись.

– Правда? Чи подзвонити класній керівниці?

– Ну, подзвони, – він починав нервуватися. Усе йшло не так, як було задумано. Час спливав. А ще ж так багато треба зробити – до вечора. До Асамблеї.

У дверях кухні з'явився похмурий батько. Теж не поїхав на роботу. Цікаво, чому.

– Я перепрошую, мені треба дещо...

Він зайшов у свою кімнату й завмер на порозі. Там, де вранці стояв монітор, тепер блищала чисто витерта стільниця.

Арсен нахилився. Системного блока теж не було. Під столом ще не встигли прибрати – там сірими клубочками лежав пил.

– Нам треба серйозно поговорити, – почав батько в нього за спиною. – Це, звісно, надзвичайний захід... Але в нас не було іншого виходу.

– Де мій комп'ютер?!

– Ми його продали, – сказала мама, і відразу чомусь стало ясно, що вона не бреше.

У Арсена потемніло в очах. Його диск. Його жорсткий диск. Він ніколи не зберігав паролів... Наче відчував. Але його файли... Його програми...

– Ви відформатували диск? – запитав він пошепки.

– Покупець сказав, що відформатує сам. Що там у тебе? Іграшки?

Без паніки, сказав собі Арсен. Дані по собаках у мене на флешці. Особистість Міністра зберігається на сервері гри. Імовірність, що той, хто принагідно купив старий комп, зрозуміє, що саме попало йому в руки... украй мала. Проте існує.

– Слухайте, – Арсен облизнув губи. – Ще не пізно. Поверніть його. Якщо треба, я доплачу, – він аж зрадів з правильної ідеї. – Мені потрібний мій комп'ютер. Ви не розумієте, що ви зробили.

– Ні, ми розуміємо, – батько дивився повз нього. – Ти божеволієш. Є тільки один спосіб зіскочити з цієї голки – кинути зразу!

Батько раптом ступнув уперед і взяв Арсена за плечі:

– Послухай, синку. Так багато гарного в житті. Кіно, книжки, дівчата... Ковзанка... Хочеш, на ці канікули поїдемо в Париж? Я забронював готель на нас трьох. Ти ж хотів у Париж?

Арсен вивільнився:

– Мені потрібний мій комп. Терміново.

– Ти його не одержиш, – батько жестом зупинив маму, котра хотіла щось сказати. – Це наше останнє слово.

– Телефон клієнта?

– Що?

– Телефон того, хто купив мою машину?!

– Арсене...

– Що ви зробили! – він зрозумів, що втрачає владу над ситуацією цілком і остаточно. – Що ви...

Він кинувся до дверей. Батько спробував його втримати, Арсен вирвався з несподіваною силою. Мати відсахнулася.

– Ти бачиш?! – закричав батько. – Ти бачиш, що з ним діється! Він несамовитий!

Арсен схопив з вішалки свою куртку.

– Арсенію, стій! Ти нікуди не підеш!

– Я піду! – тепер він верещав, мов дитина. – Я піду! І ви одержите, що хотіли!

– Стій!

Батько був сильніший, проте він не уявляв собі Арсенової рішучості. Чотирнадцятилітній підліток, доведений до розпачу, може стати сильним, як загнаний у кут пацюк. Арсен вирвався, обірвавши застібку на куртці, і вилетів на сходовий майданчик.

Батько не став його доганяти.

* * *

Надворі йшов сніг. Од вітру зразу ж навернулися сльози. Арсен біг, на ходу марно застібаючи куртку, намагаючись себе переконати, що не плаче, просто вітер і сніжинки б'ють в очі. За кого вони його мають – за дебіла? За шмаркате маля?

Блискавка на куртці зламалася. Були ще кнопки, якими Арсен давно не користувався – металеві блямби, тугі й незручні. Зрештою, зійде й так. Не вмирати ж од запалення легенів батькам на зло?

Незабаром він засапався й перейшов на крок. Він давно не бігав, не грав у футбол і не катався на велосипеді – тут батьки мали рацію. Фізична сила витрачалася швидко, однак душевна рівновага, здається, помалу відновлювалася.

Він заклацнув на куртці всі кнопки – від зусиль подушечки пальців аж почервоніли. Треба знайти Інтернет-кафе. Якнайдалі від дому. Щоб батьки не могли його знайти.

Отямившись, він витяг з кишені мобільник і вимкнув. При думці, як батьки його шукатимуть, дзвонитимуть і чутимуть «абонент недоступний», йому на секунду стало їх шкода. Та тільки на секунду.

Вони ж такі самі, подумав Арсен з люттю. Мама зі своїми френдами, тато зі своїм телевізором. Жодне не грає за правилами, описаними в журналі «Сім'я та школа» за тисяча дев'ятсот

шкопирнадцятий рік. Арсен для них – персонаж казковий, «син» узагалі. «Син повинен», «син мусить». Жодному з них і на думку не спаде поставити себе на Арсенове місце, хоч у такий простий спосіб побачити в ньому особистість!

У метро о цій порі було досить вільно. Пахло вогкістю й пилом, мокрим хутром і злежалим одягом. Арсен пробрався в куток вагона й тут примудрився сісти. Поруч громадилася, мов вежа, повна дама в шкіряному пальті – навіть сидячи, вона була вища за Арсена на голову. Від неї відгонило гарними парфумами та мокрою псятиною.

Навпроти дівчина у фіолетовій куртці читала книжку під назвою «Vita Nostra».

На жовтих стінах вагона, тут і там укритих плексигласовими щитами, рясно відображалося чуже придумане життя. Рекламні листівки обіцяли кредити, знижки, путівки в теплі краї; окремою ніжною плямою виділявся аркуш з рекламою виставки орхідей. У проході йшов продавець гелевих ручок. Ручки, на відміну від усього іншого, були реальні – тут і зараз.

Сьогодні о десятій годині в Міністра призначено зустріч з Маленькою Квіні. Або Рудою Квіні. Або Змією. Або Сукою, як кому подобається. На вигляд тендітна дівчина, майже дівчисько, зі шкірою кольору какао, з мідним волоссям до підлоги, вона веде грубу, чоловічу гру. Майже всі впевнені, що Квіні насправді чоловік. У Арсена був знайомий, котрий завжди грав за дівчат, а на питання «чому?» відповідав просто: мені приємно бачити на екрані перед собою жінку, а не дядька...

Арсен, виявляється, дуже любив своїх батьків. Він сприймав їх такими, як вони є. Що далі?

Він згорбився, насунувши на очі кепку. До повноліття ще чотири роки. Віртуальні гроші непросто обміняти на реальні. Потрібен рахунок у банку. Сам він, не звіряючись на дорослих, не зможе відкрити рахунок. Батьки... не хочеться зараз про них думати.

Допустімо, він проведе ігрову комбінацію й переможе. Допустімо, цього разу він скине Темного Блазня й, можливо, навіть довідається,

хто за ним стоїть. А далі? Завтра? Післязавтра? Де він житиме – на вулиці? В Інтернет-кафе?!

Не панікуй, сказав Міністр. Ти навчився давати раду з мальованими людьми – а зі справжніми все так само. Треба тільки з'ясувати: за яких обставин вони діятимуть так, як потрібно тобі? І створити для них ці обставини. Це набагато простіше, ніж мати справу з Канцлером або вести небезпечні переговори з Квіні. Вони ж не інтригани, твої батьки, вони прості емоційні люди, а головне – ти їм дуже дорогий. Так дуже, що керувати ними буде завиграшки...

Зайшла молоденька жінка з дитиною, Арсен поступився місцем. Прямо перед очима виявився рекламний плакат нового супермаркету. У куточку хтось підсунув під скло листівку, роздруковану на тонкому папері. «Інтернет-кафе, цілодобово»...

Двома пальцями він вивудив папірець. Знадобиться.

* * *

Він брів один по центру міста, й ніхто не звертав на нього уваги. Він гуляв у юрбі, як у березовому гайку; сигнали машин, голоси, уривки музики, човгання підшов замінляли йому тишу й пташиний спів. Хлопчик з мегаполіса, він був свій у цьому світі.

У першому кафе, куди привела його реклама, Арсенові не сподобалось: забагато понтів. Інтер'єр під «Матрицю», якісь скляні кабінки, жетони, засолодка усмішка тітки-адміна; він пішов.

У другому кафе було занадто людно, незважаючи на білий день. Школярі, прибігши зразу після уроків, лупилися мечами й гасали на космічних крейсерах. У тиші чітко чулося бурмотіння «Здохни, здохни!», лайки, сопіння. Якісь хлопці ходили в проході за спинами гравців, цмулили пиво з пляшок, стояли, спершись на спинки крісел, спостерігаючи за грою. Було душно, з вогкого тамбура несло тютюновим димом.

Арсен подумав з жахом: як працювати при чужих?! Вони ходитимуть у нього за спиною, зазиратимуть у монітор...

Він ніколи не заходив у мережу з чужих компів. Іти на Асамблею отак, із задушливого людного клубу, було все одно, що йти до вітру у всіх на очах.

Він замружився й уявив свою кімнату: все як і раніше, екран і дві колонки, поруч лежать навушники, під столом тихо гуде машина. На одну секунду захотілося ввімкнути телефон і подзвонити мамі. Нехай вона скаже, що все повернулося на місце, що вони пожартували, що просять пробачення, комп'ютер його чекає...

Чи позичити мамин ноут? Ні, дурість, нереально. Вони ще не охололи. Якщо подзвонити зараз – почнуться крик, погрози, вони знову виб'ють його з колії, а тут же треба зосередитись. Треба бути сьогодні дуже сильним і точним.

Сніг перестав іти, зате вітер став ще сильніший. Арсен зрозумів, що голодний, і купив піцу й чай з першого-ліпшого лотка. Піца була на смак пластилінова, чай обпікав на вітрі губи. Так, це вам не прийом у королівському палаці й не вечеря на терасі, де танцюють танцівниці, тішачи гостей на бенкеті.

Викинувши в урну пластиковий стаканчик, він перерахував гроші: хтозна, скільки часу доведеться провести в Інтернет-кафе й скільки заплатити. Спішіть побачити: всесильний Міністр дзенькає останніми мідяками!

Після липкої піци їсти захотілося ще більше. Арсен запхнув руки глибоко в кишені куртки й пішов, поглядаючи по боках у пошуках газетного кіоска. Йому потрібна була рекламна газетка з адресами Інтернет-клубів.

Ідея обкласти великих землевласників додатковим податком не була ні нова, ні несподівана. Вона вже кілька разів спливала й тонула, наче поплавець. Перший її виклав у мить свого нетривалого піднесення якийсь тип з ніком Дід Піхто. Дід Піхто тоді замірявся в канцлери, одначе й торгівлі своєї не кидав. Його зжерли: неспішно, ліниво, просто задавили масою; Дід Піхто хряснув дверима й

остаточно пішов у бізнес. Залишається помітною фігурою в грі: недавно купив аеропорт і два вокзали...

Арсен міцно стис жменьку дріб'язку на дні кишені. Аеропорт і два вокзали... Дирижаблі, підсвічені сонцем, їздові дракони, що потребують довгої злітної смуги. Дуже красиво й дуже прибутково. Пригадується, дехто запевняв, що аеропорт не вписується в концепцію гри, має бути пізнє Середньовіччя чи хоч би щось, близьке за часом...

Дід Піхто пішов з політики три місяці тому, влітку. І майже одночасно з'явилася Руда Квіні – багато хто з неї насміхався, мовляв, з такими даними тільки в куртизанки. Проте вона довго не розгойдувалася – зібрала свою партію й пробилася в парламент, і де тільки грошики взялися...

Арсен зупинився. Притулив долоню до лоба, наче перевіряючи температуру. Занадто простий і гарний поворот, щоб бути правдою; і як вишукано, хай йому чорт... От би перевірити, яку пробну кулю запустити...

Він гаяв час. Півдня минуло марно. Його суперники й вороги тчуть павутиння перед Асамблеєю, носять медок у свої стільники, а Міністр валандається по вулицях, плаче на вітрі, висмоктує з пальця дикі припущення... Хіба можна творити стратегію на неперевічених даних?!

Квіні розумна й обережна. І вона собі не ворог – діятиме, як вважатиме за потрібне, виходячи зі свого характеру, становища, обставин. «За яких обставин вони діятимуть так, як потрібно тобі?» За яких обставин батьки покаються, повернуть комп'ютер або куплять новий?!

Починало смеркати. Листопад. Ідучи з дому, Арсен згарячу взув осінні черевики з тонкою підошвою. Проїхатись до школи – годиться. Однак годинами швендяти по холодних вулицях – холодно.

Під козирком закритого на ремонт гастроному лежав шмат картону з пакувальної коробки, на ньому, згорнувшись, спали дві

величезні дворняги, каштанової й брудно-сірої масті. Арсен підійшов і став поруч, на сухий вільний краєчок картонки. Ногам стало трохи тепліше. Собаки розплющили очі й заснули знову – безпритульні виродки, нащадки бастардів. І народила їхніх дідів якась собача невдаха від пещеного породистого пса...

Якби я міг, думав Арсен, перевести вас у цифру й узяти собі. Плювати, що ви безпородні. Я влаштував би вам двір і будку, щоб жити, і поле, щоб гуляти й бігати, улітку в траві, а взимку в снігу. Я ніколи не кидав би вас надовго. Отак би й узяв – парочкою.

Розійшлися хмари, і різко похолодало. Собаки спали, притулившись одна до одної. Арсенові схотілося сісти поруч і погрітися біля них, але в цю мить засвітилися ліхтарі, й запалала на другому боці вулиці синя неонові вивіска: «Інтернет-клуб “Магніт”».

Магніт; Арсен відчув себе залізною стружкою.

* * *

По вогких сходах він зійшов, наче в склеп, у маленьке підвальне приміщення. З натугою відчинив внутрішні двері – і раптом опинився в теплі. На повну потужність працював камін-обігрівач, приємним рожевим світлом горіли розжарені пружинки. У вузькому коридорі стояли на столах компи, всього штук п'ять, усі вільні. Останній, наприкінці коридору, виявився в глибокій ніші – збоку неможливо було зазирнути в монітор. Усе це Арсен побачив у першу хвилину – і перевів дух. Аж потім глянув за скляну перегородку на адміна, на вигляд недовченого студента.

– Ви працюєте? – Арсенів голос пролунав хрипко.

– Ага, – відгукнувся хлопець. І, подумавши, додав: – Тільки в нас на популярні порносайти заглушка стоїть.

– Я що, схожий на відвідувача порносайтів?

– Вони всі різні, – туманно відповів хлопець. – Тобі пошту перевірити?

– Мені грати. Геймер я.

За хвилину він уже сидів наприкінці коридору, в ніші. Відкрив заставку «Королівського балу», набрав у рядку свій логін та пароль – і почув з дивним хвилюванням голоси птахів у парку своєї резиденції.

Співали птахи. Співав фонтан. Тихесенько співала трава, колишучись од вітру. Арсен не вважав себе сентиментальним – але в цю мить йому навернулися сльози на очі, сльози мандрівця, що повернувся додому після важких поневірянь. Ось мій кабінет, мої мантії й перуки, то й нехай собі як знають – ось моя справа, справа життя, папери на столі й величезна мапа на стіні; ніхто не відбере в мене цього світу. Пора працювати.

Він не бачив, як хлопець-адмін, подивившись у монітор на своєму столі, раптом тихо свиснув і підняв брови, і нишком вийшов у суміжну крихітну, обладнану телефоном кімнатку.

– Слухай, у мене тут пацан залогінився... CruelHamster, прикинь, начебто він... Та-ак? Крутизна небачена... Та точно кажу! Ага... Заплатив наперед, питав про ніч... Узагалі ж, у нас неповнолітні тільки до дев'ятої вечора, Петренко лягатиметься... Добре, я зрозумів.

* * *

Арсенові хотілося пити, але він боявся відійти від компа хоч на хвилину. Його вже питали кілька разів, чи не збирається він поступитися машиною іншому охочому. Він не збирався; хлопець-адмін підтвердив його право займати комп'ютер і люб'язно додав, що клуб працює «до останнього клієнта». Це була найкраща новина за цілий день: Арсен боявся, що в перші хвилини Асамблеї його викинуть на вулицю.

Півдня він відповідав на листи, возився зі щенятами, встиг зазирнути на дві англійські виставки. Люб'язно поговорив з незнайомим собачником, обмінявся з ним контактами; собачник

назвався шотландцем Гаррі. Арсен представився, як Доктор Ветті з Чернівців. У нього тряслися руки, пальці промахувалися повз клавіші, він писав англійською з помилками.

Надворі, за стінами клубу «Магніт», давно стемніло. Наближався час рандеву з Квіні; у віртуальному світі тяглося надвечір'я, м'яке й сонячне, з глибокими барвами неба, відлунням далеких дзвонів, відблисками на флюгерах та нескінченними пташиними співами. Міністрові захотілось прогулятися – зрозуміло, в плащі з каптуром, що приховує лице. Прогулянка допоможе зібратися з думками.

Стукали черевики, шуміли фонтани, скрипіли вози. Виходили на роботу ліхтарники, і ліхтарі уздовж вулиці загорялися тьмяним до часу світлом. Походжали стражники, зупиняли приїжджих, вимагали посвідку на проживання. Столиця розрослася, й так багато віртуального люду рвалося сюди з намальованих провінцій, що мерія – з подачі Квіні – запровадила податок на перебування в місті. Міністр носив на плащі жетон-дозвіл, і стражники до нього не чіплялися.

На розі стояв знахар у сірій хламиді. Судячи з барв головної пов'язки – початківець.

– Що чутно в місті? – написав Арсен у віконці чату. Знахар помахав рукою:

– Сьогодні Асамблея в наших кровопивців... Слухай, купи в мене гриби для відварів. Дешево продам.

– Сам без грошей.

– Жаль... Там на майдані якийсь шухер, страчують когось чи що.

– На сьогодні не призначено страт, – сказав Міністр. Що-що, а такі речі він знав напевно.

– Тоді, може, жертву приносять. Там зібралося душ кількасот, біля храму Чорної Богині.

– А, – сказав Міністр.

Він знав ці сумнівні розваги – темні маги приносили в жертву своїм богам заново створених персонажів, здебільшого, білявих дівиць. Безневинно – все одно, що розчленувати ляльку; Арсен

відчував огиду до жерців-катів. Переважно це були підлітки, тупі недорозвинені діти, не здатні ні на що, крім брудних фантазій. Утім, він визнавав за ними право грати, як заманеться.

Вхід на майдан оточили стражники і пропускали роззяв крізь вузьку прогалину між двома перекинутими возами. Тут аншлаг, подумав Арсен, простий люд розважається по-своєму, поки ми плетемо інтриги на наших Асамблеях; спочатку він хотів обійти майдан, однак тепер передумав. Йому стало цікаво.

Персонажі всіх станів юрмилися, обмінюючись жестами. У віконці чату конвеєрною стрічкою повзла балаканина. Міністрова фігурка, загорнута в плащ, неквапливо пробиралася серед безлічі інших фігурок; ось відкрився вхід у храм – парадні двері у вигляді черепа з широко роззявленим зубатим ротом. Арсен підійшов саме вчасно: з храму на поміст коло входу виповзла процесія, два маги в чорних плащах і між ними – напівгола дівчина.

Арсена вразила якість промальовування. Його Міністр, багато разів допрацьований, був менше схожий на живу людину, ніж ця одноразова лялька. Стегна її, кощаві й анітрохи не привабливі, огортав клопоть тканини – куценька спідничка до колін, ще один клопоть прикривав плоскі груди. Дівчина йшла, оглядаючись, спотикаючись, кожен її жест був натуральний, без натяку на звички запрограмованого, намальованого персонажа. Її худе лице було наче натерте блискучою пудрою.

– На славу Чорній Богині! – проголосив один маг.

Він говорив, як говорять стандартні персонажі – губи ворушилися, незграбно зображаючи артикуляцію, текст з'являвся у віконці чату, набраний великими буквами. Руки у дівчини раптом виявилися зв'язані й здійнялися до неба, наче притягнуті до невидимої балки. Вона закричала, проте у віконці чату не з'явилося ні слова. Вона роззявляла рота без звуку, і з рухів її губ Арсен несподівано прочитав: «Ні! Благаю! Не треба!»

Вона так щиро грала свою роль, що Арсена раптом пройняв холодний піт.

Другий маг змахнув довгим лезом. Кінчик його чиркнув дівчину по горлі, й вона замовкла. Як і раніше співали птахи – у віртуальному світі юрби не ревуть, вони майорять стрічками перемовин у чаті, а спецефектів для жертвопринесення не передбачено. Крові не передбачено теж – принаймні коли вбивають персонажа-людину. Аудиторія гри – широка, немає обмежень за віком...

Тіло дівчини зм'якло. Арсен нахилився до тьмяного екрана – фігура дівчини, бліда й кощава, струменіла на екрані, ніби її повільно стирали гумкою. Зникли груди, наче залиті патьоками невидимої фарби. Крізь тіло проступило тло – поміст, брук на майдані...

Через секунду дівчина вже лежала під ногами жерців – грубо намальований персонаж, нерухома картинка.

* * *

Маленька Квіні сиділа в плетеному кріслі, закинувши ногу на ногу, тримаючи в тонких пальцях теж тонку, кавового кольору сигарилью. Після закону, що забороняє пропаганду куріння в мережі, мила звичка стала ознакою статусу: одна віртуальна сигарилья в руках Рудої коштувала, як добрий монітор. На початку зустрічі вона не курила; тільки вислухавши Міністра до кінця, витягла з сумочки довгий портсигар, мундштук та елегантне кресало.

Скоріше за все, це був неусвідомлений жест. Скоріше за все, людина, що грає за Квіні, курила в реальному житті. Це була ознака замислення – і водночас сигнал: мій статус дуже високий. Не забувай про це.

Арсен вичікував. Йому вдалося її здивувати. Він сам неабияк собі дивувався: пережитий шок зробив його розкутим. Можливо, занадто. Він імпровізував, ризиковано – та поки що вдало.

– Що ж, – сказала Квіні, відкинувши розкішне волосся, випускаючи під розмальовану стелю цівку віртуального диму. –

Припустімо. А якщо тебе все-таки змістять – хто мені гарантує всі ці пряники, га?

– Ніхто, – Міністр м'яко всміхнувся, – тому ми обоє не хочемо, щоб мене змістили.

Намальовані люди вирізнялися неабияким самовладанням. Квіні, як і раніше, курила, погойдуючи ніжкою в розшитій бісером туплі. Геймер, що грає за Руду, чоловік небідний і дорослий, міг зараз лаятися чи позіхати, чи чхати, забризкуючи монітор, – на жаль, у грі нічого не можна визначити по очах. Судити можна тільки по діях, по вчинках...

– Хочеш закурити, Міністре? – запитала Квіні.

Настала його черга дивуватися.

– Не курю. Дякую.

– Ти киянин?

– Ні, я з Аддис-Абеби.

Смайлик.

– Хто ти такий, Міністре? Де ти взявся? Щодо всіх інших я маю припущення, а ти – наче прищ на рівному місці. Ризиковано граєш, але талановито, зараза.

– Міледі, – Міністр потягся в затишному кріслі. – Чи варто розуміти ваші грайливі питання, як згоду?

– До Асамблеї ще година... Якщо я за цей час не передумаю – що ж. Ти можеш на мене розраховувати, Міністре.

* * *

Той, хто грав за Руду, входив у мережу з дому, можливо, з власного кабінету з картинами на стінах, може, з каміном, з пузатими пляшками у великому барі. Арсен горбився за чужим компом у клубі «Магніт».

Після зустрічі з Квіні йому стало легко до дзенькоту у вухах. Схему було підготовлено й підтверджено в деталях. Нехай Блазня сьогодні

оберуть Лордом Асамблеї – Арсен уже приготував йому подарунок до вступу на посаду. Ледь посівши оксамитове крісло Лорда, Блазень змушений буде прийняти вкрай непопулярне рішення. Податки із землевласників причавлять його, мов каменяка жабу.

Він облизав язиком потріскані губи.

– Хочеш чаю? – привітно запитав хлопець-адмін.

Після десятої в підвалі знову стало малолюдно. Худий прищавий молодик вертів кермо перед монітором, тис на педалі під столом: у мріях своїх він давно перевершив Шумахера. Ще один відвідувач сидів за далеким од Арсена компом: мужик у яскраво-жовтій куртці з червоними наклейками на рукавах. У його широко розкритих очах відсвічували різнобарвні сполохи. Вишкірившись, мужик натискав на кнопки миші так люто, що Арсен зі свого місця чув клацання. Той, мабуть, у навушниках чує автоматні серії чи бахкання якоїсь атомної базуки. На вигляд йому добряче за тридцять, подумав Арсен, а поводить ся, мов підліток. Кого тільки не збирають Інтернет-клуби ночами...

– То як щодо чаю?

– Дуже хочу, – зізнався Арсен. – Слухай... а туалет тут є?

– Службовий. Добре, пуцу тебе, а то куди ти побіжиш серед ночі...

Ходімо.

Арсен дбайливо згорнув усі свої вікна. До Асамблеї лишалося п'ятнадцять хвилин; він сидів у «Магніті» одинадцяту годину. Голоду не було, тільки в роті пересохло.

Проходячи повз мужика в жовтій куртці, Арсен краєм ока помітив, що на екрані в нього ніяка не стрілялка, а партія в преферанс. Ти ба; азартний гравець, значить. Тільки чому тут, у підвалі? Хіба в нього вдома немає компа?

Мабуть, посварився з жінкою, подумав Арсен. Чи навіть з батьками. У таких, як він, може, взагалі не буває дружин. А батьки пиляють: у твоєму віці ні родини, ні нормальної роботи, ходиш небритий у жовтій куртці, граєш на компі. Він узяв та й пішов ображений. Майже як Арсен...

Він згадав про батьків. Намацав у кишені телефон. Мама напевно не ляже спати, все думатиме, де він, почне обдзвонювати однокласників...

Він переборює бажання негайно подзвонити додому. Через десять хвилин Асамблея. Зрештою, це ж мама з батьком його скривдили, це через них він опинився, наче безпритульний, у сирому холодному клубі, голодний і втомлений, за чужим компом. А крім того – заради майбутнього – абсолютно необхідно витримати характер у цю ніч.

Далі буде легше.

* * *

Амфітеатр наповнювався. Неголосно грала музика з балкона – дві скрипки, флейта й віолончель. Віконце чату в лівому нижньому кутку рябіло репліками: дружніми, глузливими, ввічливими, провокаційними. Арсен розділив чат, залишивши в одному вікні загальну розмову, в другому – слова, звернені тільки до нього. Сховані репліки, яких ніхто, крім нього, не бачив, виділялися насичено-фіолетовим кольором.

«Як?»

«ОК».

Він рушив униз по сходах, повз вельмож, що вже повсідалися, повз лицарів з великими й малими маєтками, повз священників, одягнених у малинові та багряні рясни. Музиканти грали Моцарта.

Він сидів у офісному кріслі, перед чужим монітором, у напівпідвалі клубу «Магніт». І він же йшов, убраний у парадну мантію, високо піднявши голову в перлистій перуці з кіскою, й підешвами відчував намальовані сходи. На нього витріщалися з далеких кутків залу, згори, з гальорки, знизу, з керівних місць. Йому здавалося, він чує гомін голосів, що повторюють його ім'я. Ніздрі лоскотав запах парфумів та розплавленого воску, і солодкий запах отрути, якою змочують рукавички, перш ніж подарувати їх ворогові.

Його система безпеки коштувала, як половина машини «Фольксваген». Міністр носив при собі дорогезні амулети від пристриту, від отрути, від вроків; місяць тому на палацовому майдані, в усіх на очах, до нього підскочив найманий убивця з кинджалом. Кольчуга під плащем урятувала Міністра, а лиходія стратили потім привселюдно – проте вбивця був усього-на-всього ботом, разовим персонажем, і жодні тортури не могли розкрити логін та пароль замовника.

Багато хто хотів би, щоб Міністр зник назавжди. Бажав змести його з шахівниці, як зайву фігуру. Останнім часом проти нього грають прицільно й потужно. Подивимося, чим закінчиться сьогоднішній раунд.

У юрбі вельмож він побачив Темного Блазня, вбраного в сіро-чорні зі сріблом хутряні шати. Блазневе лице, відчужено-шляхетне, нагадувало стародавню парадну фотографію. Скоріше за все, це й був знімок якогось білогвардійця, оцифрований і оброблений. Багато рядових гравців – ремісники, трактирники, навіть пірати мали в грі свої справжні обличчя, та тільки не вельможі й чиновники, ті, що зібралися сьогодні на Асамблею. Жаль. Багато що прояснилося б. Хто з лицарів щодня миготить на телеекрані? Чиї фотографії друкують на палітурках популярних книжок? Хто з'явився на Асамблею з урядового кабінету, хто – з дорогого курорту?

«Добродії, на порядку денному обрання нового Лорда Асамблеї. У пана Темного Блазня є п'ять хвилин, щоб висловити свої міркування...»

Яскраво-фіолетовим, у додатковому вікні:

«Ти що ж, спокійно дивитимешся на цей цирк?»

Він сів на своє місце. Навпроти, на сходинок вище, сиділа Квіні з почтом. Шкіра кавового кольору, блискуче мідне волосся та смарагдово-зелена оксамитова мантія. Міністрові здалося, що вона йому підморгнула.

* * *

За Темного Блазня проголосували одразу й злагоджено. Перед голосуванням Арсен одержував здивовані питання, але вони відразу вщухли, коли стало ясно, що Блазня обрано. Здавалося, від Міністра відринуло море – він сидів на своєму місці, самотній і тихий, неначе задалегідь списаний з рахунків. Влада – примхлива дама: сьогодні ти на вершині, а завтра, бач, покотився, тільки п'яти й потилиця миготять, наче шпиці в колесі.

Після декількох хвилин збудження, рваних поздоровлень, питань та пінг-понгу коротеньких реплік устав Блазнів підручний, непримітний і тихий, з ніком Варяг, і виніс на обговорення маленьку технічну постанову. Асамблея припишкля. Багато хто здогадався, що несподівано переконлива перемога Блазня – тільки початок партії.

Варяг діяв строго за протоколом. Асамблеї пропонувалося проголосувати за перерозподіл функцій: усі постанови, що стосуються рільництва, перед набранням чинності неодмінно мають бути затверджені Лордом Асамблеї.

«Що?!»

«Дурість яка... Хто тебе випустив, Варяг?»

«Це бот! Перевірте протокол! Варяг – бот!»

Арсен усміхнувся.

Варяг не був ботом. У будь-якій команді знайдеться слабка ланка: Арсен купив Варяга гамузом, обчислив його жадібність, відчув невпевненість у майбутньому й поманив грішми та славою. Хто з дрібноти не хоче перетворитися на важливу фігуру великої гри?!

Варяг був зараз Арсеновим знаряддям, списом, кинутим у спину переможцеві в мить його тріумфу. Блазня запідозрять або в подвійній грі, або в слабкості, невмінні контролювати власних васалів. Оце тобі, Лорд Асамблеї, завданнячко: а затвердь-но постанову про п'ятикратне підвищення податків з великих землевласників! Затвердиш – лицарі, обурені сваволею, зжеруть

тебе за три дні разом з твоїми капіталами. Не затвердиш – з'явиться формальний привід для твоєї відставки, і дехто – не називаймо його імені – цим приводом неодмінно скористається!

Яскраво-фіолетовим висвітилося в додатковому вікні:

«Це твої фокуси, га, Міністре?!»

– Добродії, – проскрипів Канцлер, – з протоколу видно, що пан Варяг не бот, а повноправний член Асамблеї, а отже, ми повинні голосувати за внесену пропозицію... Лорд Блазень, прошу вас, ведіть голосування!

З Канцлером було домовлено напередодні.

Шляхетне Блазневе лице не відбивало жодних емоцій. Арсен багато віддав би, щоб подивитися на нього в реалі: що він робить? Бігає по кабінету? Курить, матюкається, стукає кулаком по столу? Чи, добре пануючи над собою, так само відчужено дивиться в монітор, як його віртуальний персонаж – у зал притихлої Асамблеї?

Почалося голосування. Люди Квіні скинули руки однаковим жестом, їх підтримали люди Канцлера, потім, дивлячись на більшість, підтягли свої голоси незалежні малоземельні лицарі. Арсен бачив, як піднімаються руки, і в душі у нього здіймалася гаряча хвиля: це перемога. Це блискуча, гарна, ох яка бажана перемога; Блазень закінчився, не встигши початися. Міністр знову святкує тріумф. Ну, лічіть голоси!

– Ухвалено, – проголосив Блазень. І уважно подивився на Варяга.

Менше половини присутніх уловили суть маневру, одначе гру відчули всі. Коли з'явився на світ указ, який першим належало затвердити новому Лордові Асамблеї, високі збори вибухнули, наче мурашник, у який кинули гранату.

«Це маячня!»

«Що за дурня!»

«Голосувати!»

«Нехай підписує!»

Із сектора, де сиділи лицарі з великими маєтками, не долинали жодної репліки. Йшла внутрікланова, закрита нарада.

«Спритно, Міністре».

Особисте повідомлення без підпису. Від кого? Сам Темний Блазень?

«...Але це тобі так не минеться».

Міністр на екрані елегантно вклонився в бік новообраного Лорда Асамблеї. Арсен за монітором розреготався, його сміх дико пролунав під низьким склепінням навіпідвалу. Була вже глибока ніч, хлопець-адмін дремав на продавленому диванчику, розповзлися по домах підлітки, і тільки небритий мужик у жовтій куртці обернувся подивитися, чого Арсен сміється.

Арсен кивнув йому, мовляв, усе гаразд, і повернувся до гри.

* * *

Асамблея тривала четверту годину. Арсен виснажився вкрай, проте до фінішу прийшов безперечним переможцем. Хоч би хто стояв за Темним Блазнем, найближчим часом цим панам доведеться шукати собі нового ставленика.

Указ про додаткові податки було затверджено. Навмисне грабіжницький, обурливий, образливий указ. Його, звісно, незабаром скасують – великі землевласники не дозволять на собі їздити. Але за тиждень-два, що указ діятиме, скарбниця збере купу «зайвих» грошків. Вони підуть частково Канцлерові, частково Квіні на її транспортний проект... Цікаво, все-таки, Дід Піхто – її віртуал чи просто союзник?

Пролунав фінальний гонг. Учасники Асамблеї, не дбаючи про належний вихід із залу, просто танули в повітрі. Внутрікланові наради тривали на інших територіях. Арсен відчув, що в нього злипаються очі.

Він вийшов, деінсталював гру й дуже ретельно підібрав сліди, залишені на компі. Сховав у внутрішню кишеню флешку. Годинник повернув на п'яту ранку; хлопець-адмін сонно постукував по

клавіатурі – сидів, напевно, в якомусь чаті. Мужик у жовтій куртці розвалився перед монітором, закинувши ногу на ногу, погойдуючи ногою в кросівці.

Їх ніхто не чекає вдома, подумав Арсен. А мені куди тепер іти?

Додому.

Проста, затишна, така тепла думка. Ну звісно, додому. Вони там намучилися, видзвонюючи його, прислухаючись до кроків на сходах. Додому, попросити пробачення, прийняти душ, поснідати, напитися чаю... Виспатись у своєму ліжку, і, прокинувшись, побачити комп'ютер на колишньому місці...

Він устав – і похитнувся від раптового запаморочення. Підвал і мерехтливі екрани, на яких плавали, міняючись, пухирі й квадрати скрінсейверів, низька бетонна стеля, огорожка, за якою нудьгував адмін, відчинені двері в кімнату-підсобку – все це здалося йому намальованим, нереальним, схотілося додати моніторові яскравості, та замість цього він конвульсивно позіхнув і протер сльозаві очі.

– Уже йдеш? – запитав хлопець-адмін метушливо й неприродно. Правильний текст о п'ятій ранку був би: «Нарешті вимітаєшся, шмаркач...» Але Арсен занадто втомився, щоб надавати значення таким тонкощам.

– Усе, дякую, – він виклав на стіл гроші з кишені, жмут м'ятих купюр, усе, що в нього було. – Я піду.

– Одну хвилину.

Арсен і хлопець-адмін озирнулись одночасно. Мужик у жовтій куртці навіть голови не повернув – тасував карти на екрані. Проте це він щойно сказав – і дуже вагомо: «Одну хвилину».

– Тобто? – поцікавився хлопець.

Мужик розвернувся на офісному стільці – як сидів, усім тілом. Щоки його запали, великий ніс загострився, щетина стояла сторч. Очі блищали.

– Ану познищуй його паролі, – сказав дядько, звертаючись до адміна. – Ігровий акаунт. Поштові скриньки. Красти негарно.

Адмін поперхнувся. В Арсена мороз продер по спині: він ніколи, ніколи, не входив у мережу з чужих компів. Йому здавалося, що він усе-все-все після себе вичистив...

– Не зрозумів, – ображено сказав адмін. – Що за фігня? Мужик у жовтій куртці раптом усміхнувся, широко й привітно:

– Вичисть його паролі з системи. Я все розумію, гроші потрібні, дрібний підрібок, дітки їсти просять. Чи ти сам іще дитятко, га? Студент? Без стипендії?

– Які, той, паролі? – адмін клацнув зубами. – Ви що, дядьку?!

– Роби, або я сам зроблю, – м'яко сказав мужик. – Корона не впаде.

Хлопець позадкував.

– Ти за гру заплатив? – у голосі його прорізалися верескливі нотки. – Ну то й котися звідси! Контору закрито! Котіться звідси обидва!

Мужик у жовтій куртці, як і раніше усміхаючись, обернувся до монітора й згорнув преферанс. Відкрилося вікно невідомої Арсенові програми; хлопець гикнув. Преферансист клацнув мишею по червоній кнопці «Виконати».

Екран згас. Одночасно згасли всі екрани в підвальчику: стало темно, але через секунду монітори знову освітілися пульсуючим білим світлом, з кожного глянула сіра вусата морда з сумними очима, і поповзли по екрану рядки, наче фінальні титри: «Я північний хутовий звірок... Я північний хутовий звірок...»

Хлопець метнувся до свого компа. Обернувся; лице його страшно змінилося: він не вірив очам. Йому хотілось прокинутися.

– Ти що зробив! – плаксиво вигукнув він і кинувся на преферансиста; Арсен не встиг перевести дух. Небритий гакер упіймав адміна на кулак, підсмикнув його вгору, наче ляльку-рукавичку, хлопець хрипко охнув і зразу ж обм'як.

– Красти негарно, – сказала людина в жовтій куртці. – Брехати негарно. Я просто попереджаю.

Він випустив адміна й той мовчки осів на найближчий стілець. Небритий повернувся до свого компа, витяг з кишені ножика й перерізав провід старої миші; Арсен роззявив рота.

– Ти йдеш? – небритий запхнув мишу в кишеню разом з ножиком. – Чи лишаєшся?

Арсен вийшов, задкуючи й озираючись на адміна, що не міг спинити гикавки.

* * *

Небо, обрамлене лініями дахів, було схоже на монітор. Наче завис скрінсейвер «Крізь Всесвіт», і зірки не летять назустріч, а залипли де прийшлося, де застала їх катастрофа. Було тихо й морозно; Арсен механічно спробував застібнути куртку, забувши, що блискавка зламалася.

Небритий мужик ішов, не озираючись, ступаючи по чорному асфальту сліпучо-білими зимовими кросівками. Він був або божевільний гакер, або маніяк, або мережевий «робін-гуд», що бродить по Інтернет-клубах з ножем у кишені. Зрізаючи миші з повержених компів, як зрізують скальпи. Арсен дивився в його спину, яскраво-жовту навіть у темряві.

Поміняти паролі, стукало в мозку. Негайно поміняти всі паролі. Де? Компа ж удома немає. Взяти в мами її ноутбук? Простіше в тигриці здобич відняти...

Блищала підмерзла бруківка. Мужик у розстебнутій жовтій куртці віддалявся, не озираючись, його кругла голова, не покрита шапкою, кидала виклик нічному морозові. Арсен залишився один, один-однісінький на темній вулиці, тільки де-не-де світилися жовті вікна. За спиною, в клубі «Магніт», по всіх моніторах повзли, немов фінальні титри, слова: «Я північний хутровий звірок...». Там сидів – або метався, або видзвонював підмогу – хлопець-адмін, злодій і

падлюка. От чого він був такий м'якенький, грати дозволив, скільки влізе, у туалет службовий пустив...

Він усвідомив себе на чужій планеті, на холоді, в темряві, і швидко пішов геть од клубу, інстинктивно вибравши напрямом, протилежний тому, куди подався мужик у жовтій куртці. Хмаринка пари виривалася з рота. Чорна тінь бігла по асфальту, то відстаючи під ліхтарем, то знову вириваючись уперед. Зміни-ти па-ро-лі, повторював Арсен про себе, мов фанатську речівку. Раз-два, три-чотири... З котрої години працює метро? На таксі все одно немає грошей... Спокійно, ніч, мороз, вечір п'ятниці, ранок суботи, я нікого не зустріню...

Щойно він це подумав, як назустріч вивалила з-за повороту гоп-компанія: троє підпилих хлопців років по сімнадцять. Обійду, подумав Арсен. Що їм до мене?...

– Алло, пацан!

– Закурить є?

Великий Міністр, захищений од сталі, отрути й пристрїту, вмить виявився беззахисним хлопчаком. Дитиною. Жертвою. Чужі руки схопили його за комір, в одну мить вивернули кишені, витрусили мобільний телефон і флешку. Арсен рвонувся, і його вдарили. Спалахнуло перед очима, полилась на підборіддя кров. Флешка зависла на чорній мотузочці, знущально погойдуючись зовсім поруч, у чужих руках.

– Віддай!

– Ну, борзий пацан...

Раптом спалахнуло світло. Електрично заблищав лід на асфальті, і гірляндою засяяли бурульки. Джип, сліплячи фарами, вивернув з-за рогу й без жодного зусилля виїхав на тротуар, наче вирішив задавити одразу всіх учасників бійки. Арсена відіпхнули, він мішком повалився на крижаний асфальт. Грюкнули дверцята машини.

Крик болю. Тупїт ніг. Тріск голих гілок – у садочку постраждали чийсь кущі. Туман клубочився навпроти фар. У будинку засвітилося двоє вікон.

Джип стояв за кілька кроків – величезний, старий, на вологих чорних колесах. Візерунок протектора було видно чітко, наче лінії долоні. На таких машинах давно, ще до Арсенового народження, їздили братки на стрілки... Чи й досі ще їздять?

Ну чому той сучий син, що грає за Канцлера, їздить на машинах з блимавками, а Міністр бродить уночі по підворіттях, і місцева шпана безкарно чистить йому рило?!

Білі кросівки наблизились – і зупинилися, балансуючи на бетонній брівці. За кілька сантиметрів лежала на асфальті флешка. Чужа рука її підняла. Флешка захиталася на чорному шнурку перед Арсеновим лицем.

– Твоє?

Він учепився в білий пластиковий корпус, затис у кулаці, зморгуючи сльози. Рот і підборіддя були мокрі й липкі, у вухах дзвеніло. Він боявся поворухнути язиком – ану ж там уламки зубів?!

– Уставай.

Він устав без сторонньої допомоги. Людина в жовтій куртці зішкребла з карниза пригорщу відносно чистого снігу:

– На, приклади.

Ще ніколи досі Арсена не били – якщо не брати до уваги дитсадківських бійок. Було гірко, огидно, страшно, в голові паморочилось і ніс болів.

– На ногах устоїш? – запитав чоловік з ножиком і мишею в кишені.

– Устою.

– Далеко звідси живеш?

– Далеко.

– «Між нами десять тисяч кілометрів», – промуркотів власник жовтої куртки. – Сьогодні не твій день, хлопче. Сідай, а то знов кудись влипнеш.

* * *

При здоровому глузді й твердій пам'яті він ніколи б не сів у машину до незнайомої людини. Але ця ніч, Асамблея, північний хутровий звірок і все, що сталося, позбавили його розуму.

У машині преферансист-гакер зняв свою жовту куртку й кинув на заднє сидіння, мабуть, разом з ножиком та трофейною мишею в кишені. З утратою куртки змінилися пропорції – преферансист перестав здаватися громіздким, і стало ясно, що в нього велика голова, чималий ніс і круглі вуха, щільно притиснуті до голови. Запалені від неспанья очі сиділи глибоко, колір їх мінявся залежно від освітлення, а погляд був пильний – і водночас стримано-доброзичливий.

Фари наскрізь пронизували світлом чийось квартиру на першому поверсі. За фіранками кухні позначилися фігури хазяїв. Преферансист витяг з бардачка пачку паперових серветок, кинув Арсенові на коліна:

– Посварився з батьками?

Не треба бути Шерлоком Голмсом, щоб вичислити мотиви пристойного хлопчика, котрий на ніч застряг у клубі за грою. Арсен скупко всміхнувся:

– Так.

– Кращого місця не міг вибрати? Це ж дупа.

– Я не знав.

– Тепер знатимеш. Життя – це джунглі, скільки не квакай. Крок управо – інтелектуальний грабунок, стибрять паролі. Крок уліво – биття пики, витрусять телефон. А ти, як я бачу, юнак домашній, тобі краще ночами не тинятися, – він вищирився.

А ти сам що там робив? – подумав Арсен.

– Він... цей, північний хутровий звірок... украв мої паролі?

– Ще й як. Не ти перший, не ти останній.

Машина рушила з місця.

– А як ви здогадалися? – Арсен почав заїкатися.

– Кажі мені «ти». І пристебніся. Виб'єш головою скло, а воно грошей коштує.

Арсен поперхнувся. Машина вилетіла з провулка, вискнула шинами й рвонула по вулиці вгору.

– Ніяких пробок, – утішено зауважив преферансист. – Чисте, спокійне місто. Де ти живеш? Адреса?

Арсен назвав свою адресу, заклацнув пас і обхопив себе за плечі. Грубка працювала на повну силу. Арсена трясло.

Світили ліхтарі. Джип летів по крижаній кірці, наче по рівному сухому шосе. Арсен помалу усвідомлював, що вони їдуть усе-таки до нього додому, а не в темний ліс під роздачу, – і від цього усвідомлення йому легшало. Він навіть трохи зігрівся.

– Сьогодні за ніч виграв п'ятдесят євро, – діловито повідомив преферансист. – Тобто двісті виграв, сто п'ятдесят просвистів.

– Класно.

– Було таке, що один знайомий сто тисяч виграв.

– Пощастило.

– Небезпечне таке щастя... А ти не картяр?

– Ні.

– Мене звати Максим, – сказав круглоголовий. – А тебе?

– Арсен...

Він нарешті розслабився. Ніс підсох. Ще попручаємось, сказав він собі. Мобільник одібрали – дурниці. Паролі могли стирити, але ж не стирили. І флешка, цінна флешка – ось вона, в бічній кишені.

– Як же ви все-таки здогадалися? Про адміна, про паролі...

– «Ти».

– Як... ти здогадався?

– Вони всі так роблять. Багатьом це минається безкарно. А цей попався.

– Як це ви... тобто ти... – Арсен запнувся, – ти його гакнув?

– По-моєму, він сам нарвався. Ні?

– Ага... – Арсен завагався. – А... мишу ти навіщо відрізаєш?

– На згадку, – Максим усміхався. – У мене вдома знаєш скільки цих мишей?

Арсен зіщулився.

– Паролі міняй частіше, – повчально сказав Максим. – До речі, у що граємо?

– Ну, – він зам'явся, але вирішив, що брехати не можна. – «Королівський бал – 4».

– Гарна гра. Я теж там бігав, десь півроку тому, лицарем, тільки безземельним. Найманцем, скоріше. А ти?

– Та по-різному.

– Що, вдома гратися не дають?

Арсен непевно мугикнув.

– А я з жінкою полаявся, – раптом довірливо повідомив Максим.

Арсен прикусив язика, щоб не сказати: «Я так і думав».

– Думаю, вона мене зраджує, – Максим говорив стурбовано, проте Арсенові чомусь здалося, що вухатий потішається. – І це вже друга. Щось не так. Зі мною – чи з ними?

– Не знаю, – пробурмотів Арсен. І подумав про себе: якби я був дружиною божевільного гакера з мишею в кишені, то втік би на другий день.

– Суботній ранок, – у Максимовому голосі вчувалася гіркота. – Виграв п'ятдесят євро, не щастить у коханні... І ніхто мене не жде.

Машина різко повернула у двір; Арсен одразу ж побачив, що вікна в його квартирі світяться всі до єдиного. Максим подивився на будинок, на Арсена й розсміявся:

– Доведеться пояснювати?

Арсен остаточно втратив мужність. Побитий, пограбований, довівши батьків хтозна до якого стану, – як він зважиться подзвонити у двері?

– Удачі, – Максим перестав усміхатися. – Серйозно.

– Дякую, – пробелькотів Арсен.

Торкнувся носа, поморщився від болю. Який довгий був день: школа, комп'ютер, клуб «Магніт», Квіні, Асамблея, Темний Блазень, північний хутовий звірок...

– Дякую, – сказав він широко, дивлячись у глибоко посаджені, незрозумілого кольору Максимові очі. – Ви мені дуже... Тобто ти

мене виручив.

Максим кивнув:

– Нема за що.

– Заведи собі віртуального пса, – порадив Арсен у приступі вдячності. – Він ніколи не зрадить.

Максим кивнув ще раз.

Джип поїхав перш, ніж Арсен зайшов у під'їзд.

* * *

– Міністре? Міністре?! Чому немає зв'язку, де тебе носить?!

Позаду були тридцять годин образ, вибачань, сліз, умовлянь, обіцянок і клятв. На колишньому місці стояв новий комп'ютер, з великим плоским монітором. У ньому, в Міністровому кабінеті, спочивав на підлозі сонячний промінь, і мозаїка палала на світлі червоним, синім, бірюзовим.

– Я відпочивав, Чебурашко.

– Відпочивав?! Послухай, вони взяли Варяга. Він зізнався під тортурами... здав тебе з бебехами.

– Що за дурниці, під якими тортурами?!

– Ти не зрозумів, Міністре? Вони його взяли в реалі. Якийсь менеджер з Херсона. Коли він зрозумів, що вечір буде не такий приємний, як хотілося, виклав усе... У них є протоколи ваших переговорів, банківські звіти про переміщення коштів, реальні докази. Проти тебе висунуто обвинувачення, шахрайство в особливо великих розмірах, рахунки Міністра заарештовано, трибунал призначено на середу...

– Трибунал??

– А ти думав! Блазня вони так просто не простять, а тут саме трапилася зачіпка – занадто ти нахабно, Міністре, перекупив того недоумка Варяга. Залучай свою службу безпеки, бо тебе шукають у реалі. Ти, звісно, не менеджер з Херсона, якось одбрешешся... Але я

тобі раджу – на трибунал не приходь, узагалі не з'являйся, ляж на дно. Я на зв'язок більше не вийду. Я – дрібна рибка, у ваші великі розбірки не пхаюся... Буду потрібен – кидай мені листи на запасну скриньку.

Маленький сутулий чоловічок на екрані низько вклонився Міністрові. Арсен побарабанив пальцями по краю клавіатури; «Залучай свою службу безпеки». Чебурашка думає, що Міністр, як і всі *ці*, людина шановна, заможна, скоріше за все, на високій посаді, інакше звідки гроші, манери, звичка маніпулювати людьми...

«Ніхто не повірить, що це я Міністр».

За вікном віртуального кабінету співали птахи – як завжди. Високий чоловік з орлиним носом, у темній мантиї, оздобленій сріблом, сперся ліктями на підвіконня; звідси відкривався чудовий краєвид на все місто з його шпилями, банями, горгуліями на карнизах, флюгерами, вежами... Міністрові рахунки містили половину його заощаджень. Другу половину він зберігав у гаманці Доктора Ветті. Позбутися отак, ні за що ні про що, цілої гори чесно зароблених грошей... От же ж зараза. Трибунал у середу – є час підготуватися. Річ не в тім, хто правий, хто винуватий, – головне схилити на свій бік провідних гравців. Квіні одержала з його рук Міністерство транспорту, – вона ж не захоче відразу його втратити? Бо він усе викладе, потягне за собою й Руду, і Канцлера, на всіх знайдеться компромат. А є ще інші люди, може, не такі впливові, але вони завдячують Міністрові хто місцем, хто вигідною угодою, а хтось збирається використати його в майбутньому...

Він накинув каптур і вийшов. Палацові коридори петляли так, що, лишаючись невпізнаним, бродити по них можна годинами. А набридне – чом би не вийти в місто через підземний хід чи дверцята в стіні, або через таверну «Золотий гусак»...

Стіни й підлога публічних приміщень палацу були облицьовані жовтувато-бежевим мармуром. Міністр ковзав, іноді ловлячи краєм ока своє віддзеркалення в гранях мармурових колон, слухаючи поперемінно далекий спів, шум води, бамкання дзвонів. Десяток

персонажів одночасно намагалися вийти з ним на зв'язок, проте Міністр мовчав, удаючи, що занурений у роздуми.

«Ти чув про Варяга?»

«Міністре, альо? На тебе приймають ставки, але якое млявенько...»

«Ти читав сьогодні “Наш бал”?»

Він зупинився біля крамнички газетяра. «Наш бал» був офіційним органом гри й сервера, і на першій же шпальті сьогоднішнього випуску виявилася фотографія Темного Блазня, стилізована під олійний портрет: «Темний Блазень: Міністра-шахрая четвертують на майдані».

Зовсім близько шумів фонтан. Міністр сів на дерев'яну лаву, нефарбовану, відполіровану дотиками багатьох рук, сидниць, убрань... Ну, неначе відполіровану. У намальованому світі немає сили тертя, проте всі прикидаються, ніби вона є.

Розгорнув газету на весь монітор. «Темний Блазень: Слідство практично довело, що Міністр, давно відомий брудними іграми, цього разу перевершив самого себе: його інтригу за її підлістю й дурістю можна порівняти...» Ні, тут нічого читати, ніякої нової інформації, тільки лайка. Треба б зв'язатися з інформаторами поштою. Та страшнувало: кого з них уже перекупили?

У фонтані переливалися цівки – туго, свіжо, наче справжні. На краю, на мокрому камені, сидів мальовничий голодранець, калатав у воді босими ногами.

Арсен відкинувся на спинку крісла, відсторонено дивлячись на Міністра, фонтан та голодранця. Потеребив кінчик носа. Вони хочуть скандалу? Вони його матимуть. Що нижче наші шанси, то вище мотивація. Ух, яка вимальовується колотнеча, аж у животі холоне від жаху. У такі хвилини розумієш, навіщо живеш; подивимось, подивимось...

Голодранець, що теліпав ногами у воді, раптом обернувся. Це був рибалка в мальовничо подертій сорочці та коротких штанях, з сіткою

на плечах, з мідною сережкою у вусі. У першу мить Арсен навіть не зрозумів, що не так, чому його раптом кинуло в жар...

Віртуальний рибалка був неголений, його близько посаджені очі поблискували знайомо й гостро. Вуха щільно прилягали до голови. Не вистачало тільки жовтої куртки; «Я північний хутровий звірок», – чітко промовив голос в Арсеновій голові.

Міністр стояв, не ворушачись. Рибалка не міг упізнати в ньому Арсена – Міністрове лице було суворе, покряпане зморшками, лице солідної людини при владі. Зрештою, бувають же випадковості? Максим сам зізнався, що заходить часом у «Королівський бал»... Ну, зліпив собі віртуального двійника на базі паспортної фотки, багато хто так робить...

Рибалка зняв крилатого капелюха й уклонився.

«Вітаю тебе, Міністре».

«І тобі привіт, добра людино».

«Є розмова».

Арсен спітнів. Пальці бігали по клавішах:

«Про що нам говорити? Ти – рибалка, а я – державний діяч».

«Про віртуальних собак, які ніколи не зраджують. Про Інтернет-клуб «Магніт»... Та хіба нема про що?»

Арсен поклав пітну долоню на мишку. Один клац – і картинка згорнулася. Не стало Міністра біля фонтана, не стало рибалки зі знайомим лицем. Там, між колон з жовтуватого мармуру, Міністр розтав у повітрі... Легкодухо.

Арсен обрубав зв'язок. Що сталося? Кілька секунд на оцінку ситуації. Чим це нам загрожує?

Усім.

Гарячий піт на його спині скрижанів. Ну чому тепер? Саме тепер, коли Міністр такий уразливий?! Але ж Максим не просто знає, хто грає Міністром, він знає, де цей гравець живе. Справжнє ім'я. Адресу. «Залучай свою службу безпеки...»

Полудень, неділя. Спокійно, спокійно. Запанікував – отже, пропав. Він, можливо, мене шантажуватиме. Доведеться відкуплятися. Гроші

є. Інша річ, що йому не вистачить цих грошей – він захоче шантажувати мене вічно. Хто він такий? Спокійно, чимось доведеться жертвувати, щоб не втратити все. Ех, якби в мене справді була служба безпеки...

Стукнули у двері. Арсен здригнувся. Зазирнула мама з телефоном у руці:

– Тебе.

У мами припухли повіки, запали щоки, але вигляд вона мала на диво молодий – наче літня земля після грози. Син був удома, під крильцем. Тепер вона його нікуди не відпустить.

Онімілими пальцями він узявся за слухавку:

– Алло.

– Не панікуй, Арсене, – тихо сказав знайомий голос. – Я не з *цих*. Навпаки, можу прикрити, якщо буде треба. Давай у реалі зустрінемося – є розмова.

* * *

– Хто ви?

– Кажі мені «ти». Коли мені кажуть «ви», я почуваюся старим чиновником. З лупою на комірці.

Арсен поперхнувся.

– Е-е-е... Хто ти?

– Мене звать Максим. Я працюю на одну серйозну контору. Щиро кажучи, я її очолюю.

Максим сидів, розвалившись, за столиком у кав'ярні – ще небритіший, із запаленими очима, в розстебнутій жовтій куртці з червоними нашивками на рукавах. Під курткою виднівся потертий зелений светр. Люди, що очолюють серйозні контори, так не вдягаються, не сидять ночами в Інтернет-клубах і не велять підліткам звертатися до себе на «ти».

У маленькій кав'ярні «Агат», звідки видно було вікна Арсенової квартири, крутилися під стелею два ледачі вентилятори. Картина над столиком зображала білу чашку, намальовану в абстракціоністській манері й тому схожу на затонулий пароплав. Під раму давним-давно заповзла зелена мошка – та так і лишилася там, муміфікувалася, тільки крильця стирчали.

– Я, серед іншого, виловлюю в мережі цікавих людей, складаю психологічні портрети віртуалів. Недавно мене зацікавив такий собі Міністр з «Королівського балу – 4», – Максим поклацав запальничкою, милуючись вогником.

– Тут можна курити, – сказав Арсен.

– Я не курю. Курці вмирають молодими. Занадто успішні гравці – теж. Ти підставився, коли заліз у мережу з клубу. Ура: ця помилка врятувала тобі життя.

– В якому сенсі?

Арсенові було важко говорити: язик задерев'янів і переповнював рот, наче юрба маршрутку в годину пік. Він узяв зі стола чашку з охололим чаєм і наказав руці не тремтіти.

– У тому сенсі, що я тебе знайшов перший, – м'яко сказав Максим. – А не вони.

– Як я знаю, що ти – це не вони? І... хто вони такі?

Клац – над запальничкою здійнявся довгий язик полум'я.

– Вони б не стали з тобою розмовляти. Промацали б, довідалися, хто такий, потім вивезли б у ліс і замочили. А перед тим перехопили б персонажа, щоб використати.

Арсенова рука з чашкою все-таки здригнулась. Максим задоволено примружився:

– Це не дитяча гра, от. У «Королівському балу» останнім часом крутиться така грошва, що ой-ой-ой... За Квіні грає четверо, і курирує їх відома в бізнес-колах особа. А ти – ти прогулюєш школу, тиняєшся по Інтернет-клубах і торгуєш цуценятами?

Арсен мовчав.

– Я правду кажу? Доктор Ветті – це теж ти?

– Що тобі треба? – Арсен відчув себе загнаним у кут. – Від мене?

– Ти сам.

– У якому сенсі?!

Голосніше зазвучала попсова пісенька з білого динаміка над головою. Голосно сміялися дві тітки за столиком навпроти. За барною стойкою впала й розбилася склянка.

– На жаль, я не людожер, – оголосив Максим, – і, на щастя, не педофіл. Ти мені цікавий як гравець.

– Я?

– У свої чотирнадцять сопливих літ ти професійно маніпулюєш людьми. Он як талановито відпрацював з Темним Блазнем: вирахував, купив і підставив Варяга. Якби з тобою грали за правилами – ти переміг би без питань. Але в них інші правила й інша гра. У цій грі прибити школяра – однаково, що стерти програму з диска.

– Ти грамотно мене залякуєш, – сказав Арсен. – За твоїм планом, я маю розм'якнуту й кинутися до тебе по допомогу.

Максим знову клацнув запальничкою. Вогник підсвітив його гостре, у дводенній щетині лице:

– Арсене, ти тільки не нервуйся. Розслабся, прошу тебе. Я, як гравець, за тебе сильніший, це природно, я досвіду маю більше. Ти вибач.

– Усе правильно, – Арсен раптом охрип. – Я зрозумів... я вже розм'як і кинувся по допомогу. Ти мене виручив... заступився... і я дозволив одвезти мене додому, прямо попід вікна... Вікна світилися... Батьки ледь не збожеволіли... Який же я ідіот.

Максим кивнув:

– Це не ганебно. У реалі ти шмаркач, що цілком природно. Але в грі дуже вправний, CruelHamster. Навіть я спершу за тобою побігав, і тільки потім, не без зусиль, вичепив.

– П'ятдесят євро виграв, – пробурмотів Арсен.

Ситуація вийшла з-під контролю. Блазня вони так просто не простять, тебе шукають у реалі... На краю білої тарілки лежала

зім'ята серветка – він не пам'ятав, як устиг її взяти, як склав «кораблика», м'якого й непридатного для плавання, як спресував потім у кулаці.

– Що ж, – сказав Арсен, дивлячись на кораблик. – Я віддав би всі паролі... майже добровільно.

Максим примружився:

– *Мені* не потрібні твої паролі. Нащо мені Міністр? Я не граюся в «Королівський бал», у мене абсолютно інша гра. І дарма ти мені не віриш.

Він дивився через стіл – не те щоб зі співчуттям. Він дивився заклопотано, і в його погляді було розуміння. Арсен уже забув, коли на нього хтось востаннє так дивився. Батьки? Він давно виріс. А друзів у нього немає й не було – принаймні в реалі.

– Зізнаюсь, я хотів за тобою поспостерігати, – Максим почухав кінчик великого носа. – Чесно кажучи, я хотів пасти тебе довго й обережно. Якби не ситуація навколо «Балу». Там гостро пахне смаленим, Арсене.

– Це гра, – сказав Арсен непевно.

– Усе гра. Політика, бізнес. Ти виграв партію в шахи – а виявилось, що все відбувається на ринзі. Чи на бойні. Залежить од калібру гравця.

– І... що тепер?

Питання вирвалось раніше, ніж Арсен устиг придержати язика. Вийшло якимось жалюгідно, ніяково вийшло, наче він просить допомоги.

Максим усміхнувся.

– Тепер я тебе прикрию. Я своїх людей не кидаю, навіть якщо вони банк пограбують.

– Своїх людей? А я твій?

– Будеш, якщо захочеш. Але, в принципі, я все одно тебе прикрию, погодишся ти зі мною працювати чи ні... Занадто далеко все зайшло. Варягові, кажуть, усі пальці на правій руці переламали. Добували на тебе компромат.

Арсен закашлявся. Максим схилив голову до плеча:

– А ти думав, усе жартома?

– Думав, – придушено зізнався Арсен. – Це гра. Варяг – персонаж. Ніякий не менеджер з Херсона, а просто столичний крамар, розбагатів, купив собі місце серед друзів Темного Блазня...

– Як ти знаєш, що він менеджер з Херсона?

– Мишка на хвості принесла, – Арсен перевів дух.

– Що вона ще тобі принесла? Арештоване майно? Трибунал? Знаєш?

Максим усміхнувся самими очима – близько посадженими очима кольору диму. Арсен раптом злякався так, що аж живіт заболів. Ні вчора, на темній вулиці, ні сьогодні, зустрівши коло фонтана рибалку, він не відчував такого жаху.

– Не треба. Нервуватися, – роздільно промовив Максим. – Я ж сказав: прикрию.

– А ти можеш?

– Я можу.

– А що зажадаєш взамін?

Максим вишкірив зуби:

– Що за постановка питання: взамін... Роботу тобі хочу запропонувати. Дуже цікаву. За гроші. Щось вийде – буду радий. Не вийде – розійдемося друзями.

Жах відпустив, як, буває, відпускає судома. Максим говорив легко, погойдував ногою в кросівці, і Арсен раптом відчув до нього довіру, таку довіру, що хоч яблуко клади на тім'я і вручай Максимові пістолет.

– Наша контора, – Максим потягся, наче кіт, – працює над дуже цікавими, дуже перспективними розробками. Пов'язаними з психологією, соціологією, інформатикою, а також... Ой, ні-і-і!

Арсен підстрибнув од цього крику.

Трохи не перекинувши стільця, Максим метнувся до дверей. Арсен теж підхопився і тільки тоді побачив білявку років двадцяти, котра заплуталася, схоже, у своїх височенних каблуках і зараз падала, мов

газель – або дуже струнка корова – зі зв'язаними ногами. Максим підлетів саме вчасно: дещо приголомшена падінням, вона легко дозволила себе підняти.

– Ой-ой, – воркотав Максим, обнімаючи білявку за плечі. – Обережніше... Тут сходинка, бачите? Обурливо, не можуть зробити рівну підлогу... Ви не забилися? Ноги, руки?

Блондинка вражено дивилася на небритого галантного залицяльника й не квапилася вивільнитись. З-за дальнього столика вже спішив студент в окулярах, на вигляд типовий відмінник, – навіть дивно, що білявка з'явилась на побачення до такого «ботана». Максим випустив жертву, наостанок ніжно стиснувши її в обіймах, і повернувся за столик, дуже задоволений:

– Ти бачив? Ох, яка киця дісталася дурникові... Слухай, я скажу тобі неприємну й важливу штуку. Міністрові кінець.

Арсен кліпнув. Він завжди пишався швидкістю реакції, однак тепер події вирвалися з-під контролю, він відчував, як зісковзує з крижаного схилу – і не має за що зачепитися. Жах, довіра, падіння дівулі, «ботан», Міністрові кінець...

– Ти ж сказав, що мене прикриєш!

– Тебе, але не Міністра. Його вже з'їли. Твій Міністр зараз – оголений провід, не займай його. Не займай свій акаунт. Не заходь на «Королівський бал» ні під яким приводом.

Арсен знову вп'явся очима в зім'ятій паперовий кораблик.

У кабінеті Міністра сонячно, і мозаїка грає під промінням, палає червоним, синім і бірюзовим. Ніде більше не знайдеш таких чистих фарб, таких сутінок, таких ночей, палаців та шинків, майданів та вулиць... таких можливостей. Такої влади.

– Ти мене чуєш? Не ходи в мережу. Це моя умова – якщо ти хочеш, щоб я тобі допоміг.

Арсен схилився над захололим чаєм:

– А як *ти* мене знайшов? Як довідався, що я саме в цей день прийду в «Магніт»? У цей єдиний падлючий «Магніт», а ти ж сам сказав, що то дупа? Що ти там робив?

За дальнім столиком істерично розреготалася білявка. Ліниво, як у фільмі жаху, оберталися два вентилятори над головами, і труп зеленої мошки в щілині між стіною та рамою ледь ворухив крильцями. Життя після життя.

– Я серйозна людина, – м'яко сказав Максим. – Ось Міністр – він у грі серйозна людина, а я... в іншій сфері. Дурний адмін дзенькнув своєму шефові, похвалився здобиччю, а дехто відразу попередив мене. Це як павутина: муха торкнеться ниточки, і дзвіночок задзвенить.

Арсен подивився на нього через стіл. Отак стоїш, з яблуком на голові, довірливий, відкритий, навіть веселий. А людина піднімає пістолет... цілком незнайома людина, цілком чужа, якщо чесно.

– Чому я повинен тобі вірити? – пробурмотів Арсен. – Ти... просто хочеш видавити мене з гри!

– Твоє вбивство має здаватися прозорим, побутовим, не пов'язаним з грою, – м'яко сказав Максим. – Інсценують напад маніяка, наприклад, – це значить, що твоє тіло знайдуть у лісі у відповідній кондиції... Розумієш, так?

– Ти мене залякуєш, – сказав Арсен, і голос його неприємно здригнувся.

– Так, – Максим кивнув. – Я тобою зараз маніпулюю. І водночас – я кажу правду.

Надворі, за вікнами, визирнуло крізь хмари сонце, і Максимові очі стали медово-жовті, наче в ката. Арсен похнюпився.

Кинути все. Грошей він іще заробить. Якщо працювати тільки з собаками – року вистачить, щоб покрити збитки. Поміняти логін, усі паролі, деінсталювати гру на диску. Якщо він зараз зникне – трибунал пройде, як по нотах, його засудять, але не знайдуть. Це ж тільки гра, гра та й годі, хай навіть на гроші. Схоже, мама свого домоглася – він ходитиме до школи, він учитиметься, як бджілка...

Максим ворухнувся. Арсен швидко підняв очі й побачив, як той лізе в кишеню куртки. Арсен очікував побачити мишу на обрізаному проводі – однак Максим дістав усього-на-всього м'яту сигарету.

Нерівно, уривчасто закурив. Арсен недоречно згадав Квіні: якщо Руда, закурюючи, демонструвала статус, то Максим просто забув у цю мить, що покинув курити. Щось турбувало його в цю мить, щось важливе. Він ворушив губами, наче подумки рахував.

Білявка на височенних каблуках процокала до виходу, червона, з надутими губами. Нещасний «ботан» залишився, похнюпившись, сидіти за столиком.

– Ні, – сказав Максим. – Не вистачить.

– Чого?

– Потужностей, щоб відмити твого Міністра й залишити в грі. Зрозумій, моя контора з цим не працює. Нас цей «Бал» зачіпає бортиком, тільки тому, що в ньому знайшовся ти. По ідеї, якщо всі ресурси перекинути на «Бал»... Усе одно буде пізно. Крім того... Ну, пограєш ще місяців два. І заради цього – довічний страх, що тебе от-от уб'ють? Ходити з охоронцем, озиратися й здригатися від кожного стукоту, нікому не вірити? Га?

Він говорив, затаючись, затишно попихкуючи, насупивши брови. Потім раптом усвідомив, що в нього в руках сигарета, поморщився й погасив недопалок. Ця деталь сказала Арсенові більше, ніж слова.

– Я тобі не ворог, – Максим помахав рукою, розвіюючи дим перед очима. – Тобі не можна в мережу.

– У мене захист...

– Не сміши мої капці. Я можу зламати твій захист прямо зараз, звідси, з ноута.

– У мене собаки...

– От-от, собаки. Якщо я вирахував Доктора Ветті, то й вони знайдуть.

– Я не можу їх кинути просто так, – Арсен ковтнув слину.

– Кого?

– Собак. У мене зараз двоє щенят на вихованні, вони вмруть, якщо я не прийду!

Максим подивився уважно:

– Дурнику, немає ніяких щенят. Ніхто не вмере, бо ніколи не народжувався. Вони намальовані!

Арсен похитав головою:

– Я їх повинен... хоч передати комусь.

– Втратиш гроші? Багато втратиш?

– Це ж малесенькі щенята. Вони сьогодні сидять цілий день... самі... в темряві. Чекають, поки я прийду.

Максим перестав усміхатися.

– У темряві, – повторив він замислено. – Чому – в темряві?

* * *

На дев'ятій хвилині після того, як Арсен залогінився, в приймальні Доктора Ветті з'явився незнайомий відвідувач. Максим, що скося поглядав через Арсенову руку на екран ноутбука, ледь чутно гмикнув.

– Це пастка? – запитав Арсен.

На екрані перед ним була його приймальня, знайома до останньої складки на портьєрах. Щенята вовтузилися, відбираючи одне в одного гутаперчеву кістку. Відвідувач сидів, закинувши ногу на ногу, і лице його було незворушне.

– Безперечно, – Максим говорив пошепки, хоч відвідувач не міг його чути. – Він хоче, щоб ти дав йому реквізити рахунку, адреси для листування, щоб засвітив свої контакти в собачих клубах...

– Та це ж складно, – сказав Арсен. – Таких контактів повно, адреси весь час змінюються, що він може довідатися?

– Варяга знайшли менше ніж за добу, – Максим вставив у автомобільний програвач новий диск.

Він сидів на водійському сидінні джипа, розвалившись, пожевуючи ментолову жуйку. Я знову сів до нього в машину, подумав Арсен. Гакер? Вербувальник? Хто він такий? Гадки не маю. Проте сів до нього в машину. Мов теля.

Десять хвилин тому джип зупинився під боком великого готелю. Максим за дві секунди настроїв зв'язок через готельну бездротову мережу й передав ноутбук Арсенові:

– Нехай пошукають тебе серед мешканців. Давай, що скоріше впораєшся – то краще.

І от – вони сиділи мовчки, в колонках грала «Карміна Бурана», Арсен зв'язався з клубом і оформив передачу, і тепер гарячково прощався зі своїми собаками. Гладив яскраво-рудого Краса, пухнастого білого Спартака, а ті стрибали, намагаючись лизнути в лице його намальовану фігурку.

– Вам буде добре, – бурмотів Арсен, – я віддам вас гарним людям, ви не бійтеся, усе буде добре...

Отоді й з'явився незнайомиць і захотів купити «оцього, біленького».

– А хто вам рекомендував звернутися саме до мене? – запитав Доктор Ветті, п'ятдесятилітній лікар з Чернівців.

Покупець назвав голову одного з відомих клубів. Дуже правдоподібно.

– Ану ж це справжній клієнт? – запитав Арсен уголос. Максим гмикнув.

– На жаль, – сказав Доктор Ветті, – цього, біленького, вже продано. Усіх продано. Спробуйте завітати до мене на тому тижні – я візьму в розпліднику нову партію й можу врахувати ваші індивідуальні побажання... Якої статі щеня? Якої масті? Буде легше, якщо ви розповісте мені про вашого улюбленого собаку або надішлете фото – ви ж тримали собак у реалі, чи не так?

Покупець відповідав короткими репліками, з великими перервами між фразами, раз у раз скаржачись на поганий зв'язок. Арсен написав: «Даруйте, справді зв'язок поганий, чекаю вас наступного тижня» – і акуратно видворив відвідувача з віртуального кабінету.

– Професіонал, – з повагою сказав Максим. – Пам'ятаєш, я в тебе цуценят купував?

– Коли?!

– Галина Дмитрівна Корзун з Києва. Купив у тебе таксу з сумними очима. Відпрацював контакт.

– І кинув?!

Максим кліпнув:

– Що?

– Ти покинув цю таксу без догляду? Просто викинув, стер з диска?!

– Ні. Подарував дівчині, з якою тоді зустрічався.

– А вона...

– Вона правильна людина, не турбуйся. Вона не з тих, хто викидає на смітник цуценят.

Через кілька хвилин на дверях кабінету Доктора Ветті з'явилася табличка: «Тимчасово не працюю, прошу вибачити за незручності». Арсен закрив вікна й мовчки передав комп'ютер Максимові.

В один день втратити й статус, і бізнес, і всі статки. Саме так, напевно, відбувалося з людьми під час революцій – та й не тільки; такий собі Жофрей де Пейрак, вельможа з Тулузи й літературний персонаж, був позбавлений усього майна й спалений на багатті просто тому, що король йому позаздрив. Потім виявилось, що й від багаття Пейрак урятувався, і кар'єру зміг зробити заново. Арсен сподівався у своїй тузі, що й у нього життя ще не закінчилось.

Він перебирав подумки всі справи, які не встиг доробити. Він тужив за Міністром, за світом, який утратив, за життям, яке так і не прожив. У машині дуже тихо звучала «Карміна Бурана», так тихо, що часом ставала бурмотінням. Ззовні йшли пішоходи у своїх справах, обличчя їхні ставали то червоними, то зеленими залежно від настрою найближчої неоновної вивіски.

– Як ти думаєш, – сказав Максим, дивлячись на екран свого ноута, – всі ці люди, що платять реальні гроші за віртуальних собак, – вони божевільні?

– Чому?

– На ці ж гроші вони могли б купити щось справжнє.

– Наприклад, що? Любов? Дружбу? Може, радість життя? Максим всміхнувся:

– Все, у що ми віримо, існує. Так?

Арсен здивувався, бо Максим майже слово в слово повторив його власні думки. Все, у що ми віримо, – існує.

Його прорвало.

– На результат трибуналу якось можна вплинути?

– Думаю, ні. Вважай, що Міністра засуджено.

– Якщо він не з'явиться...

– Ще простіше. Обвинувачам буде легко.

– Він існує. Міністр. Це частина мене. Розумієш?

– Чудово розумію. Всі вмирають. Міністри теж.

Якщо пароль не буде активізовано за три місяці – акаунт анулюють і Міністр умре своєю смертю, подумав Арсен. У ліжку, один, далеко ще не старий... Державні турботи рано звели його в могилу...

Ох, якби ж не ховатися! Якби з'явитися на трибунал, прийти потім на страту, подивитися на юрбу з ешафота! Сказати на прощання кілька слів... Нехай анулюють акаунт в урочистій обстановці, нехай Міністр умре на очах у юрби, так, як жив...

Максим тримав на колінах комп'ютер, синюватий відблиск лягав йому на лице.

– Ого, – він дивився на екран, неясні тіні відбивалися в блискучих очах. – Все, як я й боявся.

– Що?

– Твого Міністра зламали.

– Що?!

– Перехопили акаунт. От зараз, якби ти ввійшов зі своїм логіном і паролем, – тебе б і вирахували, й одразу в гості... Ти не бійся. Я на твоєму боці. А це вже дуже багато.

Він розвернув екран. Арсен побачив знайому рамку «Королівського балу», вогку катівню, голу людину, підвішену за ноги. Голова була побрита наголо, але закривавлене лице ще можна впізнати: орлиний ніс, шрам на вилиці, роззявлений криком рот... Рядки у віконці чату стрибали, мов скажені – ішли зізнання,

зізнання, зізнання, Міністр зізнавався в злочинах, у вчинених і у вигаданих, у кутку сиділи писар та кореспондент «Нашого балу». Писар строчив, а кореспондент збирався, очевидно, просто скопіювати лог, умістивши на першу сторінку скріншот з камери допитів – оцю ось картинку з підвішеним за ноги голим Міністром...

Хтось чужий, перехопивши керування Міністром, тепер брав участь у шоу. Напевно, страта буде так само барвиста.

– Дякую, – сказав Арсен. – З мене досить.

Його нудило. Думка про те, що його віртуальну оболонку голісіньку підвішено в камері тортур, була нестерпна.

– Гра, – Максим провів долонею по клавіатурі, наче погладив. – Видовище, шоу. Як би в них сайт не впав од напливу відвідувачів у суботу, в день страти.

– Ще трибуналу не було, а вже призначено страту?!

– Ти що ж, сумніваєшся, що трибунал пройде, як їм треба?

Арсен замружився:

– У мене... тобто в Міністра є прихильники.

– Після цих зізнань?

– Багато хто мені завдячує! У Міністра є агенти, друзі...

– Були, – вкражливо зазначив Максим. – Цю гру для тебе закінчено. Змирися.

* * *

Весь наступний тиждень Арсена мучили фантомні болі. Він бачив сни, які мали снитися Міністрові. Він ходив до школи, мов на каторгу. У метро йому ввижались чужі уважні погляди; на щастя, до четверга він занедужав – або вдало прикинувся хворим, він і сам не розумів. Батьки намагалися без потреби його не пресингувати – і Арсен окопався вдома, у своїй кімнаті, з термосом теплою чаю на підвіконні й відімкненим модемом.

Він намагався читати. Слухав музику. Намагався скласти старий пазл з п'ятисот фрагментів. Нічого не виходило; в суботу, забувши всі обіцянки, Арсен вийшов у мережу, щоб заново створити непримітного персонажа й з'явитися на страту Міністра – щоб хоч у юрбі постояти.

Зв'язку не було. Дзвінки в службу підтримки виявили, що пошкоджено кабель. Полагодити його раніше понеділка ніхто чомусь не брався.

Арсен ліг у ліжко серед білого дня. У нього була занадто багата уява: він бачив міський майдан, розкішний ешафот, споруджений зі свіжого дерева – аж краплі живиці виступали на струганих боках. Він бачив, як піднімається по сходах Міністр, одягнений у лахміття, як починають рухатися численні пристосування для довгої страти, які розробники гри частково вигадали, частково вичитали в кепських історичних романах. Коли Міністр умер, в Арсена зсудомило ліву ногу. Він довго з нею вовтузився, розтираючи, витягаючи пальці на себе, як навчав його колись тренер з плавання. Скільки років тому? Сім, вісім?

Потім настало полегшення. Наче Міністр, пройшовши чистилище, заспокоївся нарешті, скинув тлінну оболонку й полетів у свій віртуальний рай. Життя закінчилось; тепер почнеться нове життя...

І він заснув.

* * *

Новий рік вони зустріли в Парижі – як батько й обіцяв. Снігу не було, сонця теж. Ейфелева вежа стояла, впершись у землю чотирма впевненими ножиськами, й під кожною зміїлася черга. На понтоні коло берега знайшлася непафосна кав'ярня для втомлених туристів, чайки й голуби гидили на дерев'яні нефарбовані столи, а мимо пропливали прогулянкові катери – «батомуші», і моргали лампочки на мосту, і горів яскравий вогонь на верхівці вежі.

Батьки були щасливі, особливо перші кілька днів. Туристська гарячка підхопила й Арсена, на якийсь час дозволила забути про свої втрати. Сьогодні екскурсія по місту, завтра по Сені, післязавтра – Монмартр; він не звик так багато ходити пішки й незабаром відтоптав собі ноги.

У Луврі він тупо дивився на Джоконду, маленьку й темну, відгороджену від загальної жадібної уваги непробивним склом. В електронному путівнику не було навіть російської, не те, що української, версії. Цілісіньку годину намагалися збагнути навігацію, а потім виявилось, що паперовий каталог кращий. Згори, на площі, не працювали фонтани. Мама захотіла покататися на оглядовому колесі, але на вершині був такий вітер, що в Арсена закрижаніли вуха, й батьки трохи посварилися.

Він давно не бував так багато часу поруч з мамою й татом. Вони й самі відвикли одне від одного в суєті нескінченної роботи, днів і тижнів, покраєних на фрагменти дзвінками будильника. І ще – Арсен уперше це помітив – обоє страждали без звичних розваг майже так само, як він без своєї гри.

Ноутбук був тільки один. Мама під'їждувалась до готельної мережі і з головою поринала в блоги друзів та знайомих. Вона в такі хвилини жвавішала, вкривалася веселим рум'янцем і взагалі вигляд мала щасливіший, ніж на Єлисейських полях. Батько нервувался й мало не ревнував:

– Навіщо ти читаєш усі ті дурниці! Це ж сміття, сміттєва інформація!

– Аж ніяк, – мама ображалася. – Це життя. Це значно цікавіше й потрібніше, ніж твій телевізор, машинка для промивання мозку!

Обоє звикли командувати, і, за інерцією, намагалися керувати одне одним; вони сварилися, потім мирились, і Арсен почувався на диво зайвим.

Після чергового примирення батьки замикалися в номері, а він ішов у Інтернет-кафе, розташоване в готелі, на поверх нижче, за разовим гостьовим паролем заходив на «Королівський бал». Бродив

по місту безіменним персонажем, вступав у розмови, десятою дорогою обминав давніх знайомих; од цих відвідин йому не легшало – навпаки, здавалося, що він намагається вгамувати спрагу морською водою. Арсен пробував одну за одною нові мережеві ігри, проте жодна не могла зрівнятися з його прекрасним покинутим світом.

– Його ніщо не цікавить, – говорив батько при Арсенові, наче той був маленька дитина. – Він, по-моєму, навіть «Трьох мушкетерів» не читав.

– Читав, – мляво заперечував Арсен.

– Мільйони хлопців мріють про такі канікули! А ти, здається, на ходу засинаєш...

– Відчепися від нього, – втомлено казала мама.

Канікули закінчилися.

На початку березня, злегка заляпавши Арсена водою з калюжі, поруч зупинився знайомий джип. Максим опустив шибку; був він, як і раніше, у жовтій куртці, так само небритий, вухатий і носатий; Арсенові знадобилася вся сила волі, щоб не заверещати від радості.

* * *

Машина заїхала на територію величезної промзони й довго блукала серед бетонних споруд, обплутаних антенами та залізними сходами. Двері ангарів, стіни майже без вікон, прожектори на дахах, цегляні будочки сторожів; був вечір п'ятниці, промзона стояла порожня, і ці величезні безлюдні простори вселяли Арсенові незрозумілу тривогу.

Батьки пішли в театр, і це було добре, бо брехати їм не хотілося. Це було погано: батьки гадки не мають, куди поїхав син і з ким він поїхав. Вони нічого не знають про Максима. Ніхто не знає. Арсен знову повівся, мов малолітній ідіот; людина в жовтій куртці якось незбагнено вимикала його охоронні системи. На внутрішньому

уявному табло світилося «свій», і здоровий глузд нічого не міг з цим удіяти.

На підземній стоянці горіли лампи в залізних сітках, схожих на величезні намордники. Висів туман, як у душовій басейну. Поряд, здається, над головою, повільно й ритмічно прогуркотіли залізні колеса.

– Нервуєшся? – мимохідь запитав Максим.

– Ні. Чого це?

– Ну, ти ж ніяк не почнеш мені довіряти.

– Я?!

– Знаю, знаю, ти чесно намагаєшся. Але ти від природи хлопець недовірливий. І це правильно.

Зачинилися двері ліфта, кабіна сіпнулася, й Арсен упіймав себе на тім, що не розуміє, вгору вони рухаються чи вниз. Через кілька довгих секунд двері відчинилися з іншого боку, відкрився широкий коридор без вікон, тож, як і раніше, неможливо було визначити, під землею вони перебувають чи під небом.

За поворотом виявився пропускний пункт. Арсен сповільнив ходу. Коротко стрижений чоловік у синій сорочці повернув до них голову. Максим зупинився, запхнувши руки в кишені жовтої, бувалої в бувальцях куртки, широко розставивши ноги в білих кросівках, дивлячись люто, наче гопник-виконавець. На місці охоронця Арсен ніколи б не пустив такого суб'єкта на охоронну територію – проте чоловік у синій сорочці підхопився з місця й привітався з явною повагою, навіть улесливо. Мигцем глянув на Арсена, знову всівся широким задом у потерте крісло перед монітором. Поклацав, почекав секунду, витяг з принтера, вклав у пластикову обгортку й видав Арсенові нагрудний знак: смужечка штрих-коду, більше нічого.

Арсен мовчки прикріпив бейджик на грудях, ближче до плеча.

В офісах, де працювали його батьки, завжди було тісно, метушилися секретарки на височезних підборах, нудьгували відвідувачі, тинялися ледарі, походжало начальство. Тут же, крім сторожа в синій сорочці, не було нікого – порожнє приміщення,

начинене сенсорами, замками, рачачими очима камер під стелею, системами спостереження, які не тільки не ховалися – навпаки, наче пишались, радуючи відвідувача. За ким вони тут стежать? Утім, сьогодні п'ятниця, вечір, робочий день закінчився...

Сенсори ледь чутно пищали, приймаючи пластикову картку зі штрих-кодом. Ґрати, що перекривали прохід, роз'їжджались. Максим ішов спереду, насвистуючи, крутячи на ланцюжку зв'язку ключів. Він мав дивний вигляд у цьому коридорі: наче бомж в офісі чи клоун у реанімації. Втім, може, тут усі такі?

Невідома «контора» серйозно дбала про безпеку. Арсен почав лічити ґрати й сенсори – і збився з ліку. Навіщо розробникам комп'ютерних ігор такі круті запобіжні заходи?

Нарешті, Максим одімкнув залізні двері й завів Арсена у великий кабінет, заставлений і обвішаний екранами, дисплеями, моніторами. Пахло ізоляцією й старим тютюновим димом. Тихо гули помпи. Під вентиляційними трубами шелестіла «локшина» з цигаркового паперу.

– Кави хочеш? – уривчасто спитав Максим. – Візьми в автоматі, задарма. І падай осюди, в крісло. Подивимось кінце.

* * *

Один за одним загорялися екрани – монохромні, з дуже чітким зображенням, як у стародавньому кіно. На одному Арсен побачив супермаркет – з-під стелі, застиглим поглядом камери спостереження. На іншому був вихід з метро, суцільним потоком ішли люди, камеру було встановлено на рівні їхніх облич. На третьому, четвертому, п'ятому теж щось відбувалося чи, навпаки, не відбувалося нічого: застигли обриси коридорів і складських приміщень, повзучі ескалатори, поверхня великої калюжі, вкрита дрібними хвильками.

– Подобається якість картинки?

– Супер, – обережно похвалив Арсен. – А... навіщо?

– Зараз розкажу.

На другому праворуч екрані молочним світлом горіли ліхтарі. Мерехтіла вівіска – Арсен раптом упізнав Інтернет-клуб, куди й сам колись заходив, проте одразу ж пішов, розчарований. Проходили зрідка перехожі, іноді проїжджала машина; неподалік входу в клуб стояв автомобіль, здається, старий «Опель». У тіні будинку мерехтіли вогники – можливо, там хтось кутив. На монохромному екрані не розбереш.

Максим упустив на скляний офісний стіл свій крутий мобільник:

– Новини «Балу» знаєш?

– Квіні з'їла Канцлера.

– Ага. Молодець дівчинка. Вони вже шкодують, що втратили Міністра, замість того, щоб використати. Добряче ти їх розлютив...

– Вони не могли використати Міністра, – сказав Арсен, і голос його пролунав зверху. – Все одно, щоб використати мене.

Максим відкрив «Королівський бал» на своєму ноутбуці; в Арсена защеміло серце від вигляду знайомої заставки. У кімнаті очікування нудьгував єдиний персонаж на цьому акаунті – неголений рибалка, що колись заговорив з Міністром коло фонтана. Того разу Максим хотів, щоб його впізнали, і лице рибалки було сконструйовано на основі фотографії. Зараз Максимові не хотілося світити фізіономією; редагувати персонажа він не став, а просто вибрав у спорядженні крилатий капелюх і надів на рибалку, цілком закривши обличчя.

Відкрилися вулиці міста. Кімнату наповнили дзенькіт підків та гуркіт дерев'яних черевиків, далекий стук, іржання, дихання, скрип. В Арсена сіпнулися ніздрі: в його уяві запахло свіжим сіном, деревом і димом.

– А тебе, вважаєш, використати неможливо? – неуважно запитав Максим.

– Використати персонажа – значить просто водити його, клацати мишкою, – Арсен дивився, як рибалка в крилатому капелюсі йде по вулиці намальованого міста. – Щоб використати людину, треба знати,

чого вона хоче. Чого боїться. Людина настільки складніша за свого комп'ютерного персонажа...

Максим кивнув:

– Усі так думають.

– І не мають рації? – обережно запитав Арсен.

– Авжеж. Водити людину легше, ніж люди собі гадають.

– Не всяку.

– Усяку, – Максим повернув круглу голову, блиснув запаленими очима. – Якщо ти вважаєш, що не піддаєшся маніпуляції, що в будь-яку мить життя мислиш критично, що ти розумніший за багатьох – ти на гачку. Тобою вже маніпулюють.

– Я знаю.

– Що?

– Що мною маніпулюють. Це ти. Ти використовуєш мене або намагаєшся використати.

– Молодець, – Максим усміхнувся великим тонкогубим ротом. – Якщо ти пливеш і знаєш, що тебе несе течія, то можна боротися з нею, або пливати вбік, або просто розслабитися – ану ж винесе на мілке? Але якщо ти впевнений, що не піддаєшся течії, а вона зі страшною силою несе тебе, всіх навколо, зносить береги, будівлі, машини...

– Моторозна картина.

– Друзе, насамперед розслабся. Ти в будь-яку мить маєш право на мене наплювати, і то вже мій клопіт – зробити так, щоб ти захотів лишитися. Я ж розумію, який стрес ти пережив.

– Я?

– Ти впав з неба на землю, – продовжував Максим, і очі його у півтемряві стали темні, шоколадні. – Ти спершу набув, а потім утратив справжню владу. Справжню, хоч і у віртуальному світі. Був всесильний Міністр, став хлопець-школяр, ніхто, людина без імені...

– А тобі що до того? – відгукнувся Арсен грубіше, ніж би хотів.

– Які твої плани на майбутнє? – запитав Максим тоном шкільного завуча.

– Ну...

Арсен ніколи не знав, що відповідати на це питання. На щастя, йому не дуже часто його ставили. У дитинстві простіше: ким ти хочеш бути? Пожежником! І всі зворушуються.

– Ні, серйозно, Арсене. Ти хлопець не останній. Судячи з досвіду Міністра... Політика? Бізнес? Що?

– Я не знаю, – пробелькотів Арсен. – Не вирішив.

(Він знав наперед, як це буде. Його спільно «вступлять» у якийсь крутий виш, і доведеться кілька років там киснути, вивчати якісь дурниці, постійно ризикуючи, що тебе причавить чиясь роздута зарозумілість. А потім сидіти в просунутій конторі, вічно нервуватися, вичавлювати усмішку, дотримуватись дрес-коду, дбати про статус, і все це роки, роки, перш ніж удасться досягти рівня якого-небудь Чебурашки. З якою радістю він став би хоч сторожем, аби не працювати, а день і ніч присвячувати грі...)

Він не втримався й зітхнув.

– Розумію, – вкражливо сказав Максим. – Тепер послухай мене. Я пропоную тобі роботу. Дуже, дуже цікаву й прибуткову. І з колосальною перспективою.

– Так буває? – недовірливо запитав Арсен.

– Забув? Я тобі розповідав про нашу контору: ми працюємо, серед іншого, над психологією та соціологією мережевих ігор. Співпрацюємо з розробниками. Йдеться про серії ігор нового покоління: таких, що поруч з нею «Королівський бал» здасться будиночком Барбі.

І він глянув несподівано гостро, з-під лоба. Арсен подумав, що замолоду Максим, напевно, займався боксом – не дарма такі великі круглі вуха так щільно прилягають до голови.

– Так, і все-таки, – непевно почав Арсен, – у чому ця робота... полягає?

– Багато аспектів. Тестувати ігри, випробовувати за завданням окремі фрагменти та властивості. Робити, по суті, майже те саме, що ти робив своїм Міністром: жити в грі. У багатьох іграх.

– Вау, – тихо промовив Арсен, ще не готовий вірити своєму щастю.
– Отож-бо й воно, що «вау». Є нюанс: я не гарантую, що ти одержиш це місце. У нас дуже конкурентний бізнес. На одне місце наразі претендує кілька десятків душ народу.

– Мені їх наперед жаль, – подумавши, сказав Арсен.

Максим розсміявся:

– Не варто занадто серйозно до всього цього ставитися, це гра: ти надієшся на виграш, але маєш бути готовий до програшу. А якщо ти переможеш... Ти здобудеш владу, таку саму, а то й більшу, ніж влада Міністра. У реалі. Тут і зараз.

Він обвів кімнату широким жестом, ніби запрошуючи Арсена царювати серед запилжених стелажів, моніторів та офісних столів.

– Так буває? – повторив Арсен ще недовірливіше.

– Запевняю тебе.

Максим перевів погляд на екран свого ноутбука. Рибалка вже підходив до ринкового майдану й саме пробирався в юрбі.

– Як тільки сервер не висне? – пробурмотів Максим.

– Чого так багато людей?

– Сьогодні п'ятниця, пора приносити жертву Чорній Богині.

– Вони й досі...

– Так, і щоразу глядачів дедалі більше.

– Гидота.

– Авжеж. Хочеш подивитися?

Арсен завагався.

– Я вже бачив. Коли Міністр востаннє йшов на Асамблею...

– І як тобі?

– Дуже натуралістично, – зізнався Арсен. – Не знаю, як вони це роблять.

– Передові технології, – рибалка, корячись ледь помітним рухам мишки, просувався по вулиці, брукованій кругляком. – Уяви, що буде, коли почнеться повальне переоснащення: не просто геймерські окуляри та рукавички, а стенди-тренажери з цілковитим ефектом присутності.

– Кому це треба? – Арсен присунувся ближче до екрана. – Запаришся бігати з мечем. Спробуй, примусь маминого сінка відірвати зад од м'якого крісла й реально помахати бойовим молотом...

Рибалка на екрані комп'ютера наближався до майдану, оминаючи перешкоди. Юрба з кожним кроком густішала.

– А постав себе на місце маминого сінка, – запропонував Максим. – І уяви бойову лють. Екстаз. Трапляються в нього в реальному житті такі переживання? Зрозуміло, потім у нього болітиме кожен м'яз, зопалу, може, ще й вивихне собі що-не-будь. Але він пам'ятатиме, який був сильний. Який сміливий. Навіть якщо його поб'ють, він почуватиметься тимчасово переможеним героєм, а не жалюгідним невдахою, як у житті.

– Це наркотик.

– Це вітамін. Мамин синок відчує свого персонажа – всередині. Піде в інститут на пари, несподівано сильний. Внутрішньо вільний. Цікавий жінкам.

– Щось я не бачив у пацанів, любителів стрілялок, особливої внутрішньої волі.

– Я кажу про те, чого нема, але що неодмінно буде... Дивись, починається.

На поміст перед храмом вийшли два намальовані жерці й між ними вибрів, спотикаючись, хлопець років вісімнадцяти, гладкий і незграбний. Арсена знову вразила якість промальовування; цей пухкий парубок здавався чужорідним елементом у грі. Неначе в глянсовому журналі знайшлося місце аматорському знімкові провінційної дівчини з невиразним круглим лицем.

– Мені гидко дивитися, – сказав Арсен. – Є в цьому якась... збочення.

Максим кивнув:

– Згодний... І зв'язок гальмує. Сервер перевантажений.

«Ви справді хочете вийти з гри»? Максим клацнув підтвердження. З'явилася заставка «Королівського балу»; Арсен відкинувся на

спинку крісла, і підняв очі на великі чорно-білі монітори.

На екрані, що транслював картинку з супермаркету, з'явився чоловік з візком, зняв з полиці банку, почав читати етикетку. На екрані, що показував вулицю коло входу в Інтернет-клуб, беззвучно відчинилися двері. Вийшов довговолосий хлопець років п'ятнадцяти, в потертих джинсах і дешевій куртці, накинув каптур, побрів, утягнувши голову в плечі, до порожньої автобусної зупинки.

– Навіщо це тобі потрібно? – запитав Арсен, спостерігаючи, як іде хлопець. – Навряд чи ти стежиш, щоб у супермаркеті хтось не вкрав пачки масла. Чи щоб в офісі не гралися в іграшки в робочий час. Або...

На другому екрані миттю все змінилося. Тінь метнулася з темного закутка, де Арсенові раніше ввижався вогник сигарети. Наздогнала пацана прямо коло чорної машини; розкрились дверцята. Секунда – і підлітка, що пручався й виривався, затягли в машину, й дверцята захряснулись. Розійшлась у вогкому повітрі хмаринка диму з вихлопної труби.

– Ну от, – меланхолійно повідомив Максим.

– Це... як?!

Максим кивнув на сусідній екран. Там ожила темрява; веб-камеру було встановлено в машині над вітровим склом, де звичайно чіпляють іграшки, іконки чи талісманчики на ниточках. Максим підняв пульт, і Арсен почув важке дихання, звуки боротьби, голоси.

– ...Оглух, шмаркач? У що грався?

– «Лицарі й маги»...

– Давай логін-пароль, справжній, я перевірю. Швидко, а то сідало порву!

– Я забув...

– Нагадати?

Тіні сіпнулися. Тонкий голос плаксиво заскиглив:

– Н-ні...

– Згадуй, стерво мале, а то гірше буде. Не бреш! Перевірю!

Арсен швидко глянув на Максима. Той неквапливо розкрив на моніторі простеньку мережеву гру, популярну в аматорів «прокачувати рівні» й лупити один одного мечем по голові. Тим часом жертва, замкнена в машині, белькотіла букви й цифри.

– Хе? Ме? Хе – як наше «не»?

Мобільник на столі коротко нявкнув, приймаючи СМС. Максим узяв телефон, кивнув ї, одним оком читаючи повідомлення, почав набивати логін і пароль на своєму комп'ютері.

«Пароль не підходить до логіна. Перевірте й спробуйте ще».

Максим підняв брови. Відіслав СМС. Минула секунда.

– Ах ти падло! – вибухнув напасник у машині. – Брешеш!

Почувся глухий звук удару й тонке, майже собаче скиглення.

– Може, ти неправильно набирав? – припустив другий голос, добродушний і басовитий.

– Правильно! Так, стерво, кажи, або я тобі твою флешку в дупу запхну!

Арсен ковтнув слину.

– Зараз, – бурмотів той, у машині. – Я... Я переплутав.

– Я тобі кишки переплутаю!

На Максимів телефон прийшло нове повідомлення. Він набрав комбінації у відповідних рядках – і на екрані з'явився персонаж нещасного слабака, затиснутого зараз у машині: здоровенний лицар в обладунках, з левом на нагруднику, з драконом на шоломі.

Допомогли тобі твої леви й дракони, сумно подумав Арсен. Захистив тебе твій панцир? Там, у грі, ти виходиш один проти ворожого війська, а тут ти шмат сопливого м'яса, і добре, якщо тебе просто так відпустять...

Максим, підкреслено незворушний, знову відіслав СМС. Через кілька секунд її прийняли там, на екрані.

– Тільки дзявкни комусь, – просипів напасник, – тільки засвітися. Знайду й поріжу, як свиню. Вали звідси!

Дверцята машини відчинили. Напасник – Арсен побачив його мигцем – витяг за комір жертву, відкинув на тротуар, заскочив

назад, і машина рвонула з місця. Арсен побачив, як тікає назад вулиця. Зображення сіпнулося – це захиталась камера, вмонтована в талісманчик над вітровим склом. Світло ліхтарів упало на лице водія, ковзнуло по фігурі напасника, що сидів на задньому сидінні. Максим, не дивлячись, вимкнув монітор.

– Не міг би ти взяти мені кави в автоматі? Без цукру. Подвійної.

Він говорив – і міняв пароль персонажеві на екрані. Парубійко, побитий і кинутий зараз десь на безлюдній вулиці, назавжди втрачав свого лицаря в обладунках – разом з панциром та амулетами, зброєю, сумкою, гаманцем...

Арсен мовчки взяв з автомата чашку кави. Поставив на офісний стіл з матовою й холодною, мов лід, стільницею.

– Ти ба, – Максим зацікавився. – Панцир у пацанчика заліковий. Меч аматорський, а панцир добрий. Усе разом потягне тисячі на півтори місцевих талерів, майже сто євро...

– От, виходить, над чим «працює» твоя славна контора? – тихо запитав Арсен.

Максим обернувся до нього. Круглоголовий, хрящовухий, з близько посадженими запаленими очима, – з іскорками на дні цих очей. Він сміявся, не розтискаючи губ, не видаючи ні звуку. Потім знову обернувся до монітора – закінчив міняти паролі.

– Я грабую малоліток, – проворкував з неповторною іронією. – Отаман, Хрещений батько. Заробляю по сто євро на безбідну старість.

– А серйозно?

– Серйозно? Це як?

– Серйозно – це значить, що я тобі довіряв... – почав Арсен.

Максим здійняв руки, обороняючись:

– Ти не дружина мені? Ні? Мені здалося, ти мене дорікаєш обманутою довірою? Ні, цього не може бути, мені привиділося, тому що ти мені точно не дружина.

Арсен мовчав, спантеличений його блазнівським тоном. Максим уважно глянув на нього й раптом перемінівся цілковито.

– Ну добре, – сказав суворо, майже різко. – Що відібрали в цього шмаркача? Слова без сенсу, набір символів?

– Панцир, меч, сумка, два персні, чоботи, шолом...

– Намальовані.

– Ага, намальовані! А сто євро? А сам персонаж – він же його прокачував місяцями! Рівень нарощував!

– А хлопчик не повинен місяцями сидіти біля компа, – вкрадливо підхопив Максим, – він повинен учитися, дихати повітрям і займатися спортом, щоб вступити в інститут або піти в армію, зайняти потім своє місце в офісі чи біля верстата!

– Знаєш, – Арсен ковтнув густу слину. – Я, мабуть, на тебе не працюватиму. А то ти рано чи пізно почнеш за мене вирішувати, що я повинен робити і яке місце чекає мене в житті.

– Дурник ти, – Максим усміхнувся.

Увімкнені екрани транслювали картинку. Затяглася хвильками поверхня калюжі. Потік пасажирів з метро рідшав. У супермаркеті біля полиці стояла дівуля-гот з чорними нігтями, крутила в руках упаковку сосисок.

– Навіщо ти мені це показав? – запитав Арсен. – Це ж не випадково? Ти нічого випадково не робиш?

Максим усміхнувся й знову став колишнім. Очі потеплішали:

– Я не дарма в тебе вірив. Ти вмієш думати.

– Добре, – сказав Арсен. – Я запитаю по-іншому. Якщо ти не керівник банди... Робиш це не заради здобичі, не заради якоїсь там сотні євро... Тоді навіщо ти це робиш?

Розділ другий

Відчуй себе оселедцем

– Отже, дорогі здобувачі, як чудово, що всі ми тут сьогодні зібралися, – Максим, чисто побритий, одягнений у червону сорочку навипуск та м'яті сині джинси, стояв коло зеленої шкільної дошки, погойдуючись з п'яти на носок і назад. Він був наче яскрава пляма на картині імпресіоніста й поводився відповідно: широко жестикулював, приваблював погляди й заповнював собою аудиторію. Його задоволена усмішка контрастувала з чіпким поглядом запалених, червоних, мов його сорочка, очей. Він майже не спить, подумав Арсен. Мабуть, таблетки ковтає.

– Ви зараз новачки, – Максим йому підморгнув. – Кожний з вас привернув увагу нашої компанії й домігся реальних успіхів на віртуальному полі. Проте зараз ви – «нуби», щойно створені персонажі першого чи навіть нульового рівня. Мене звати Максим, якщо хто не знає. Я тут найголовніший, хоч у це важко повірити.

Важко, мовчки погодився Арсен.

Вони сиділи в маленькій кімнаті без вікон, з лампами денного світла під стелею. Два круглі столи: за одним Арсен та дівчина років вісімнадцяти, тонка, стрижена під хлопчика, в обтислій майці. Дівчину звали Аня. За другим столом сиділо троє: підліток, Арсенів ровесник, Ігор. Двоє дорослих, що називали себе зменшувальними іменами: Толік і Вадик. Те, що відбувалося, нагадувало заняття на банальних мовних курсах: кабінет, столи й стільці, зелена шкільна дошка.

Толік, широковидий і низьколобий, мав звичку гойдатися на стільці. У Вадика на лиці була написана здивована бридливість: він наче питав себе, яким вітром його занесло в таку дивну компанію – його, людину серйозну, небідну й розважливу. Дівчина Аня сиділа, напружившись і скорчившись, наче стиснутий у кулаці кистьовий

еспандер. Низько схилившись над столом, малювала візерунки на аркуші паперу: квіти, здається, орхідеї. На її шиї ззаду, у вирізі майки, виднілося татуювання – такі самісінькі квіти. Арсен не міг відвести від них погляду.

– Наша компанія відкриває робоче місце для геймера-випробувача, – інтимно понизивши голос, повідомив Максим. – Ви – претенденти, дібрані з кількох тисяч душ.

Арсен дивився на дівчину й думав, що орхідеї, мабуть, витатуювані в неї не тільки на шиї. Дуже тонке, ажурне татуювання. Хто вона така, ця Аня, чому сидить згорбившись, її що, ніхто в дитинстві не ляскав по круглій спині?

Він схаменувся, що занадто відверто розглядає сусідку, відвів очі й наткнувся на Толіків погляд. Потупився; Толікові очі були схожі на олов'яні калюжі. Побачивши його перед початком тренінгу, Арсен у першу секунду подумав, що помилився. Ніяк не міг опинитися в цій кімнаті гопник, вибивайло логінів та паролів, напасник, і просто бандит, якого Арсен бачив один раз на екрані чорно-білого монітора. Толік ще й кивнув йому, наче знайомому. А в наступну хвилину Арсен побачив Ігоря, того самого довговолосого хлопчика, якого кілька місяців тому зтягли в чужу машину, пом'яли, залякали й одібрали персонажа. Ігор зайшов у кімнату останній, роззирнувся, побачив Толіка й упізнав його, і виявився до цього не готовий. Арсен бачив, як відлила кров од запалих щік, од блілого лоба з мережками переможених прищів. Ігор позадкував, ніби збирався непомітно вислизнути з кімнати, але Максим змахнув червоним рукавом, широким жестом указав пацанові його місце, і Ігор сів, втягнувши голову в плечі, зі своїм мучителем за один стіл. «Гавайська» сорочка з речового ринку сиділа на Ігореві з вишуканістю лікарняної піжами. Її, здається, давно не прали.

– Ви пройдете тренінг, набудете нового досвіду й нового вміння, а ми, спостерігаючи за вами, визначимо, хто з вас більше за інших підходить для цієї роботи, – Максим доброзичливо кивнув. – Річ у

тому, що серія наших ігор досі не має аналогів. Іспитові роботи, які вас очікують, теж... нестандартні. Нічого, що я такий пишномовний?

Вадик поморщився. Толік гмикнув. Аня не підняла голови від малювання. Ігор нервово ковтнув слину.

Позавчора Арсен підписав контракт на сорока сторінках – як належить, у присутності батька і з його згоди. Компанія називалася «Нові іграшки», і представляв її Максим; батько неабияк напружився, вперше побачивши його, такого яскравого й розкутого, проте вже через кілька хвилин вони базікали, мов давні знайомі. Максим умів схилити до себе людей, угадувати очікування і їм відповідати. Якщо контакт з якоїсь причини не складався – Максим вишукано вибирав співрозмовника з колії, приголомшував, потім налагоджував зв'язок уже на новому рівні. Арсен не здивувався – він сам це вмів. Ніколи не вчився. Але використовував, у житті й у грі, максимально.

Батьки три дні пересіювали договір крізь сито, радилися з юристами й не знайшли підступу: неповнолітньому було запропоновано взяти участь у конкурсі на місце випробувача нової комп'ютерної гри. Не потрібно було платити ніяких грошей – навпаки, за участь Арсена щедро винагороджували. В разі успіху його чекала «цікава робота у вільний від навчання час» (про себе Арсен вирішив, що обов'язково наплює на школу й піде в екстернат). У разі невдачі він, крім грошей, здобував досвід, який потім можна буде використати деінде. Договір можна було розірвати в односторонньому порядку, у будь-який момент. Батьки здивувалися, потім зраділи, цілий тиждень то захоплювалися, то тривожились, і все допитувалися: невже тепер усім школярам таке пропонують? А якщо не всім – то чим він, Арсен, вирізнявся?

Цікаво, думав Арсен, вивчаючи візерунки на стільниці. Чим вирізнявся грабіжник Толік? Яких успіхів досяг на віртуальному поприщі? І яких успіхів досягли Ігор, Аня, Вадик? Чому Аня явно нервується й не хоче ні на кого дивитися? Ну, з Ігорем усе зрозуміло – сидить, наче кролик в одній клітці з вовком...

– Сьогодні – перша сесія. Кожного з вас проведуть в окрему кімнату. Там є все необхідне: їжа, питво, вигоди, душ. І, зрозуміло, термінал для входу в локальну мережеву гру. Ігровий світ простий надзвичайно. Це тропічний острів зі звичайними ресурсами: деревина, кремій, укриття, вода, ягоди, риба. Ви повинні створити персонажа й за ігровий день захопити якнайбільше ресурсів. Бо як настане ігрова ніч, тропічний острів перетвориться на крижану пустелю, і персонажі, що не впоралися із завданням, умруть, – Максим помовчав, наче на секунду засмутившись, потім підбадьорливо всміхнувся. – Можна створювати альянси. Можна укладати союзи. Можна брехати. Зрозуміло, можна маніпулювати. Це гра.

– Ми будемо в костюмах? – Ігор раптом пожвавішав.

– Тобто?

– Я маю на увазі, нам дадуть костюми й шоломи для віртуальної реальності? – Ігор облизнув губи. Сутулий і блідий, він був з тих запійних гравців, що перетворюються на приставку до машини й можуть умерти від виснаження, якщо мама не підсуне до монітора тарілку з бутербродами. Схожий на мене, сумно подумав Арсен.

– Ні, – Максим усмішкою присмачив неприємну новину. – Сьогодні все як звичайно: ви будете сидіти за моніторами. Але не переживай, Ігоре, це ж тільки перше випробування!

– Що за зброя? – поцікавився Толік.

– Тільки язик, – Максим, начебто прохаючи вибачення, розвів руками й зачепив рукавом порожню вазу, що стояла на підвіконні. Ваза гуркнула об підлогу й розкололася на сто друзок, Аня здригнулася, проте не підняла голови.

– Трясця йому нехай, навіщо стільки шуму... – Максим переступив кросівками, під ногами хруснуло. – Язик – ваша зброя. Ресурси можна відбирати силоміць, якщо двоє нападуть на одного або троє на двох. Чисельна перевага дає більше шансів – автоматично. Ніхто не бачив тут віника? Або мітли?

– Скільки граємо – день, два? – запитав Толік. – Тиждень?

– Сьогоднішня сесія – з десятої до п'ятої, без перерви, результати вам повідомлять завтра. Ще є питання?

– Премії за перемогу передбачено? – скрипучим голосом поцікавився Вадик.

– Передбачено штрафи за поразку... Жартую, жартую. Це гра, дорогі здобувачі, вами має рухати азарт. І, зрозуміло, прагнення до перемоги. Бо, як ми всі знаємо, призом буде робота вашої мрії. Варто постаратися.

* * *

Кімната нагадувала готельний номер – шкіряний диван, холодильник, двері у санвузол. Штори були щільно запнуті, однак вікна під ними не виявилось – обманка. На стелі горіли лампи денного світла; насамперед Арсен пошукав камеру спостереження і не знайшов. Втім, це не означало, що камери немає.

Увімкнувся динамік над дверима.

– Арсене, – сказав Максим. – Ти готовий?

– Дві хвилини.

– Освоюся, та й починаймо. Уже сім хвилин на одинадцятку!

Арсен угніздився перед монітором. Трошки підкрутив спинку офісного крісла: гвинт був розхитаний. На екрані відкрилася заставка гри: зелена галявина, пальми й рядок – «Створити персонажа». З динаміків почулася веселенька, в попсовому дусі, мелодія.

– Я готовий.

– Анатолію, ти готовий? – Максимів голос зазвучав приглушено. – Аню, ти готова? – динамік клацнув, замовк, знову увімкнувся. – Пуск, народ, удачі. Час пішов!

Арсен клацнув мишкою по рядку «Створити персонажа».

З динаміків долинув спів птахів, скрекіт, тріск, плюскіт близького водоспаду. Гола людина стояла посеред галявини й витріщалася на

Арсена сірими безжурними очима. Пов'язка цнотливо прикривала стегна.

Стать? Жіноча.

Раса? Європеїд.

Вік? Вісімнадцять років.

Картинка мінялася з кожним клацом. Арсен працював з шаленою швидкістю, перебирав характеристики, промальовуючи лице. Зорова пам'ять у нього була чудова; через хвилину з екрана на нього дивилася майже точна копія дівчини Ані. Ну нехай, не точна, але цілком пізнавана.

Татуювання?

Не було часу промальовувати докладно, проте Арсен постарався. Одну гілочку орхідей на шию ззаду, ще одну – на живіт. Шкіра хай буде біла, дивно біла для тубілки в пальмовій спідничці. Аня не ходить у солярій. Груді? Залишаться оголені – гарні, тугі дівочі перса, і крихітна квітка орхідеї над лівим соском. Отак.

Ім'я? «Аня».

«Навіщо я це зробив?»

Він на секунду відхилився від екрана. Чи не занадто... сміливо? Все одно створювати іншого персонажа вже немає часу. Зараз у гру ввійде його нахабне, навіть хамське послання. Кому?

Усім, подумав Арсен. Проте головним чином – їй. Вона не одразу вирахує, хто стоїть за «Анею». А я за реакцією вирахую її. І пограюся.

Він відчув азарт.

На вулиці, в кав'ярні, в метро, де завгодно – Арсен не наважився б підійти до дівчини, схожої на Аню. Вона була з іншої планети. Підліток, на вигляд надміру добropорядний і благополучний, – вона б навіть не глянула в його бік. А якби глянула – то хоч крізь землю провались. Ці дівчиська вміють так припечатувати поглядами...

І орхідея на шиї ззаду, у вирізі майки. У кав'ярні Арсен навіть пива не зможе їй купити, бо Арсенові, скоріше за все, ніякого пива не продадуть.

Зате у грі він усесильний.

«Увійти в гру».

Картинка змінилася: намальована дівчина отямилась на березі невеликого озерця. Дуже натурально звелася на лікті, озирнулася. Поголоснішало сюрчання цикад та спів води; лівою кнопкою миші Арсен розвернув віртуальну камеру. Повний огляд; над водоспадом висіли веселки, наче схрещені промені прожекторів, на воді плавали латаття та білі лілії, у глибині води промайнула рибина. Арсен замилувався. Намальована дівчина тим часом устала, струснулася й застрибала на місці, наче від надлишку енергії.

На «іконці», що ілюструє ігровий час, сонце щойно піднімалося над обрієм. Чорний прямокутник чату в лівому куту був порожній: Арсенові супротивники ще не ввійшли в гру, всі трудилися над створенням персонажів, Арсен, як завжди, встиг перший. «Як я все-таки швидко міркую. Я – молодець».

Корячись команді, намальована «Аня» побігла крізь джунглі на північний схід. Там, згідно з картою, можна було знайти ресурси й притулок. І справді: через кілька кроків коло самої води знайшовся предмет, упізнаний програмою як корисний: «загострений камінь, годиться для виготовлення знарядь».

«У гру ввійшов Шрек», – з'явився службовий напис у віконці чату. Це не Толік, подумав Арсен, ведучи свою дівчину крізь джунглі. Нехарактерно. У того фантазія бідніша... Хоча – чому? Що, зрештою, про Толіка відомо? Що, як він такий самий грабіжник, як Максим – скупник краденого?

Я маніпулюю намальованою «Анею», думав Арсен. «W» – бігти вперед, «A» – ліворуч, «D» – праворуч. А хтось у цей час маніпулює мною. Це не боляче і загалом нестрашно: просто не можна забувати, що мною постійно маніпулюють. Не пливти проти течії, втрачаючи силу. Спробувати використати її у своїх інтересах.

«У гру ввійшов Джонні».

«У гру ввійшла Пухнастик».

Що це за Пухнастик?!

Тим часом «Аня» підбрала кілька дровиняк, моток мотузки, гачок для вудки; усе це перемістилося в намальовану сумку. Дівчина на екрані бігла, не відчуваючи ваги й не втомлюючись. У просунутій грі вона б уже на крок перейшла, зажадала б відпочинку, їжі, коротко кажучи, повелася б, як більш-менш жива. Є такі напої-енергетики для персонажів...

Він відчув, що в роті пересохло. На секунду лишив дівчину на самоті, підійшов до холодильника. Той був забитий під зав'язку, наче Арсен мав тут просидіти тиждень: самої мінеральної води п'ять дволітрових пляшок. Судок з піріжками, бутерброди з сиром, з рибою, з ковбасою, кефір, йогурти, булки, ще якась їжа. Арсен узяв пляшку води, знайшов пластиковий стаканчик і повернувся до екрана. «Аня» знову бігла вперед, крізь джунглі, під ногами в неї дуже природно шелестіла трава, десь у глибині лісу закричала мавпа...

«У гру ввійшов Мазай».

Ну от, тепер усі в зборі. Чого Мазай так забарився? Мало досвіду в роботі з редактором персонажів? Такі, як Толік, воліють шутери, тупі стрілялки... Чи означає це, що Мазай – Толік?

З-за каменяки, напереріз «Ані», вискочив бронзовошкірий велетень з рельєфною мускулатурою, з густим волоссям на грудях і животі, з небритими щоками. Над коротко стриженою головою плавав напис: «Шрек».

Зупинився. Настала пауза – гравець, що водив Шрека, побачив напівголу «Аню» й тепер уважно її розглядав.

«Ти хто» – з'явився вимогливий напис у віконці чату. Без знака питання. Співрозмовник нехтує розділові знаки: або бувалий геймер, або умовно-грамотна людина. Арсен сприймав ці особливості, як інтонацію. Данина досвіду: звичайно він «чув» текст у віконці, як живу мову.

«Привіт, – відповів він миролюбно. – Гуляєш?»

Велетень ревно і підняв до неба кулак. Переконлива пластика. В «Ані» теж має бути панель соціальних жестів... Де?! Той, хто водив

Шрека, встиг розібратися в грі скоріше й глибше за Арсена?!

Ага, от. «Аня», забарившись усього на секунду, зобразила реверанс. Голенька, в пальмовій спідничці – неабияке видовище.

– Гарно, – визнав Шрек. – У тебе справді таке тату на циці?

Він сказав «у тебе». Він подумав, що перед ним персонаж Ані?

Хлопчисько. Хлопчисько Ігор.

– А в тебе справді таке волосся на пісі? – відгукнувся Арсен без паузи.

Затримка. Якби намальований велетень був людиною – обов'язково б подивився зараз униз, перевіряючи, як сидить на стегнах пальмова пов'язка.

– Дурна!

Арсен змусив свою «Аню» проробити танцювальне па.

– Хочеш вступити зі мною в союз, Шрек? Кого першого зустрінемо – налупимо й усі ресурси відберемо.

– Котись. Я краще з кимось іншим.

Він розвернувся й зник у джунглях. Арсен кивнув: страва з назвою «Ігор» готова до столу, вже на тарілочці. Хлопчисько, шутери, «Лицарі й маги». Навряд чи в грі, де треба працювати язиком і головою, союз зі Шреком виявиться бажаним.

* * *

Хвилини через сорок реального часу – у грі пройшло кілька годин – Арсен зрозумів, що вмирає з голоду. Довелося на якийсь час покинути «Аню» на березі каламутної тропічної річечки.

Він одкрив холодильник. Накидав на тарілку бутербродів. Налив у чашку какао з величезного термоса; ті, хто споряджав ґеймерів на сьогоднішню ігрову сесію, передбачили, здавалося, всі випадки життя: у туалеті була аптечка з зеленкою, валідолом та упаковкою ліків од усіх хвороб.

З тацею в руках Арсен повернувся до екрана, відкусив од бутерброда раз, два – і зрозумів, що сир сухий, мов картон, а ковбаса огидна. Вони що, вирішили заощадити на хавці?! Теж мені, багата фірма; тим часом їсти хотілось дедалі дужче.

Гра розгорталася зовсім не так, як би йому хотілося. Крім хлопчиська-Ігоря, що керував Шреком, не вдалося впізнати жодного гравця. Персонаж Мазай виявився присадкуватим дідуганом з довгою бородою. Пухнастик – гладкою дамою. Джонні – чорним, мов сажа, худим і довгим базікалом. Він теревенив не перестаючи, друкував з безліччю помилок. Він забивав віконце чату безглуздими «Бу-бу», «Ги-ги» й «Лол!», і, здавалось би, природно було впізнати його, як персонаж Толіка – проте Арсен не поспішав.

Найгірше було те, що він і досі не вирахував справжньої Ані, а спочатку ж здавалось, що це так просто. Дівиця залізно трималася в рамках ігрової поведінки: хоч би хто був її персонажем, він одігравав намальовану «Аню» цілком відповідно до ролі.

Джонні зустрів «Аню» криком «Вау!» і вибухнув серією вульгарних компліментів. Мазай пожалівся на вік: жаль, мовляв, що сивий, а то б позалицявся. Дама Пухнастик (на бігу в неї мальовничо тряслися круті боки) раз у раз розкривала приватне віконце, бажаючи поговорити «про наше, жіноче». Її балаканина весь час скочувалася до прямолінійних неігрових запитань: «А в тебе в кімнаті є кондиціонер?», «А тобі поклали в холодильник пиво чи тільки воду?»

Сходило намальоване сонце. Ніхто не спішив укладати союзи. Йшло нагромадження ресурсів, іноді торгівля, іноді обмін. Шрек насідав на Джонні, бажаючи вдвох грабувати інших; Джонні три чи чотири рази запропонували заткнутися й не засмічувати чат, проте африканець усе базікав і базікав. Мазай одмовчувався. Зрештою, Арсен засумнівався навіть у, здавалось би, очевидному: що, як Шрек – це не Ігор? Що, як це теж роль? Хтось, невидимий за екраном, грає хлопця, що грається в комп'ютерну гру...

Він відсунув тарілку з надкушеними бутербродами. У холодильнику, пригадує, було щось апетитніше. Здається, йогурт;

точно, яскраві баночки приємної форми, крапельки поту на сріблястих кришках. У животі смокче, от лихо, він сьогодні погано поснідав – спішив, та й не було апетиту...

Ігрове сонце стояло в зеніті. «Аня» бігала по джунглях, ловила рибу саморобною вудкою, брала участь у загальній балаканині, проте всі репліки, звернені до неї, в основному стосувалися тем «нижче пояса». Арсен відзначав на карті нові відкриті місця.

Наростало неясне роздратування. Страждала його гордість: гра якось не складалася, все, що здавалося елементарним, не піддавалося розв'язанню. Йому починало здаватися, що інші персонажі давно між собою домовилися, давно знюхалися в приватних чатах, глузують з нього, а він не чує. Усі давно знають, що «Аня» – це Арсен. І говорять приблизно так: «Якби цей шмаркач підійшов до тебе, Аню, в реалі – ти б вирішила, що малюк заблукав і просить провести його додому. Не іржіть – є стаття за педофілію... Не іржіть! Пацан, може, намалював собі цю дівку, щоб дрочити за грою...»

Арсен заскреготів зубами. Захотілося кинути все й вийти з гри. Він зусиллям волі змусив себе думати про інше. Ось, ти ба, в джунглях гребля впоперек струмка, і водоспад. Височенний... Краса.

Він привів свою «Аню» під падаючі струмені. Глибоко зітхнув. Затремтіли ніздрі: Арсен відчув запах води, теплої вогкої землі, побачив веселки під опущеними повіками...

А вода дедалі холодніша. І намальоване сонце почало заходити.

– Поговорімо?

Арсен навіть здригнувся. Відкрилося приватне віконце: звертався чорний Джонні, сам на сам.

– Я знаю, що ти Арсен, – цього разу людина, що грає за Джонні, писала без єдиної помилки, з усіма розділовими знаками. – Навіщо ти намалював собі дівку? Чи ти трансвестит, у душі почувашся дівчинкою?

Ось воно, почалося. Вони справді змовилися. Джонні транслює їхній діалог у приватні чати іншим.

Моргав курсор, запрошуючи відповіді. Арсен, витримуючи паузу, відійшов до холодильника, взяв собі ще йогурту.

– Дуже сексуальне татування, – продовжував у приватному віконці Джонні. – Як ти знаєш, що в цієї дівки на животі? Чи ти бачив її голу?

Арсен, не дивлячись, запустив ложку в білу пластикову баночку. Ні, не так. Джонні не знущатися прийшов, не повтішатися, він чогось хоче від співрозмовника. Чого?

Він зачерпував ложкою рожеву масу з м'якими шматочками фруктів. У роті було дуже солодко. Коли глумляться – намагаються роздратувати прицільно; у цього приціл збитий. У кількох репліках – і «трансвестит», і тут же – ледь чи не статевий гігант, хлопчисько-спокусник. І початок розмови дивний: «Поговорімо?» Якимось занадто літературненько. Хто б це міг бути?

«Аня» й далі стояла коло водоспаду, коли гілля навпроти раптом заворушилося. З джунглів виліз Джонні власною віртуальною персоною – чорний, лискучий, з великими вивернутими губами, з налитими кров'ю очима під низьким лобом. Арсенові здалося, що Джонні дивиться на нього з глибини рідкокристалічного монітора, дивиться не на «Аню» – на самого гравця:

– Ти що, образився? – запитав Джонні. – Чи образилася?

– Я граю тим, на кого мені приємно дивитися, – невиразно відгукнувся Арсен.

– Авжеж, дивитися на ці цицьки приємніше, ніж на маскулінного Шрека, – Джонні підстрибнув.

– Ти Аня, – квапливо написав Арсен.

Коротенька пауза.

– Чому?

– Ти написала «маскулінний». Я на це слово натрапляв тільки у феміністок.

– Фігня! Ти маленький шмаркач. Я не феміністка!

І Джонні затанцював на місці. Арсен плюнув, влучив на клавіатуру, терміново почав витирати; він знову впоров дурницю. Може, це

справді Аня, а може, Толік. А може, Вадик. Визначити не можу. Максим, мабуть, читає зараз наш приват, точно знає, хто за кого грає, й хихикає в кулачок...

Або не хихикає, а робить виміри й будує графіки?

– Агов, – Джонні стурбовано застрибав на місці, – вони змовилися! Дивись!

У лівому верхньому кутку екрана з'явилася нова «іконка» – імена персонажів, сковані ланцюгом, Пухнастик і Мазай. Поки Арсен міркував, що відповісти Джонні, до новоствореного клану приєднався третій учасник – Шрек.

Формально це означало перемогу трьох, які перші зуміли домовитися. Тепер вони з'являться, щоб за правом сильного забрати дрова, кресала та все інше, встановити новий світовий порядок. Вони переможці... Якщо, звісно, вважати метою гри саме ту, про яку повідомив гравцям Максим.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

МАРИНА ТА СЕРГІЙ
ДЯЧЕНКИ

ФОРМИ
ДІЯ

CF FOLIO

